

Beretning for 2018

Vurdering og anerkendelse af
udenlandske
uddannelseskvalifikationer m.v.

Maj 2019

Udgivet af Styrelsen for Forskning og Uddannelse
Bredgade 40
1260 København K
Tel.: 3544 6200
sfu@ufm.dk
www.ufm.dk

Foto HappyAlex - Fotolia

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISSN (elektronisk publikation): 2245-9995

Indhold

1. Resumé	4
1.1 Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	4
1.2 Anerkendelse til lovregulerede erhverv	5
2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	7
2.1 Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer	7
2.2 Almindelige vurderinger	9
2.3 Vejledende udtalelser	15
2.4 Turbovurderinger for virksomheder	15
2.5 Ph.d.-kvikvurderinger	15
2.6 Hotline for kommuner og asylcentre	16
2.7 Vurdering af adgangsgivende eksaminer	16
2.8 SU til udlandet og udlandsstipendier	19
2.9 Anden information om udenlandske uddannelser m.v.	19
2.10 Kvalifikationsnævnet	19
2.11 Internationalt samarbejde om anerkendelse	22
2.12 Transparens og sammenlignelighed	25
3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv	28
3.1 Introduktion	28
3.2 Åbningsskrivelse om implementering af anerkendelsesdirektivet	31
3.3 Brexit	32
3.4 Transparensinitiativet	32
3.5 Direktivet om proportionalitetstest	32
3.6 Informationssystemet for det Indre Marked (IMI)	33
3.7 Kvikskranke-samarbejdet	33
3.8 De kompetente myndigheders afgørelser om autorisation m.v.	33
3.9 Pligtmæssig vurdering	38
3.10 Tjenesteydere fra EU/EØS-lande	39
3.11 Det europæiske erhvervspas	41
3.12 Advarselssystemet	43

1. Resumé

Borgere, der har taget en uddannelse i udlandet, søger anerkendelse af deres kvalifikationer i mange forskellige sammenhænge – hos uddannelsesinstitutioner, virksomheder, a-kasser, myndigheder m.fl. For at sikre en sammenhængende indsats for vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer fungerer Styrelsen for Forskning og Uddannelse som

- vurderingsmyndighed for udenlandske uddannelseskvalifikationer
- informations- og videncenter for vurdering og anerkendelse på tværs af grænserne
- koordinator og støttecenter i forhold til EU's anerkendelsesdirektiv vedrørende lovregulerede erhverv.

1.1 Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

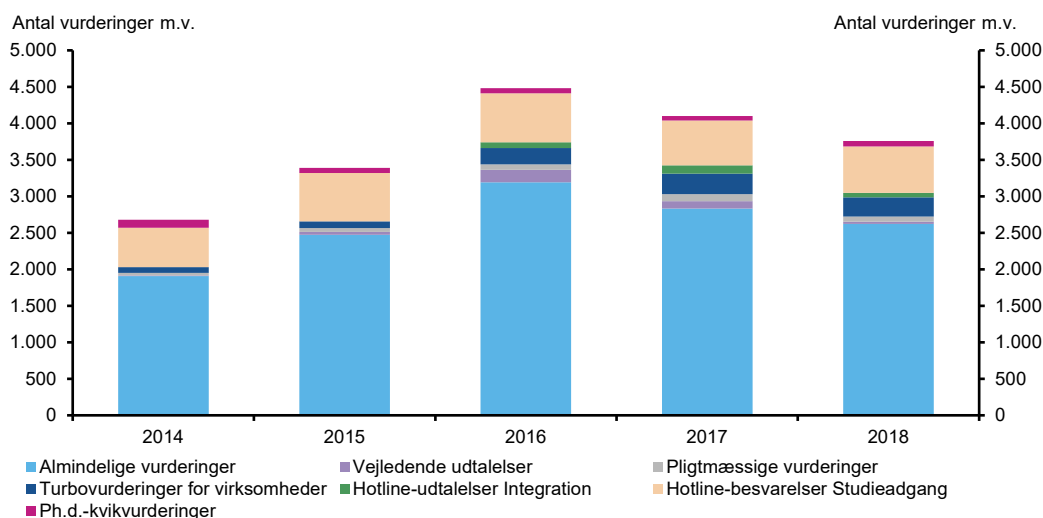
Styrelsen for Forskning og Uddannelse tilbyder vurderinger af afsluttede udenlandske uddannelser og andre former for information og rådgivning om international anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer.

I 2018 leverede styrelsen i alt 3.757 vurderinger m.v., heriblandt 2.623 almindelige vurderinger, som uddannelsesindehaverne kan bruge til at forklare og dokumentere deres kvalifikationer over for en arbejdsgiver, en uddannelsesinstitution m.v. Se udviklingen de seneste fem år i figur 1.1. nedenfor.

Det samlede antal vurderinger m.v. i 2018 var 8 procent mindre end året før. Det skyldes hovedsagelig en nedgang i antallet af uddannelser fra Syrien efter tre år, hvor et stort antal nyttilkomne syriske flygtninge fik vurderet deres uddannelser. I 2018 blev Rumænien den største nationalitet blandt indehaverne af de vurderede uddannelser, fulgt af Danmark, Polen, Syrien og Filippinerne.

Figur 1.1

Afsluttede vurderinger m.v. efter sagstype, antal, 2014-2018

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for almindelige vurderinger var i 2018 på 36 kalenderdage. Dermed tog det 19 procent kortere tid at få en vurdering end året før. 94 procent af vurderingerne blev i 2018 gennemført på mindre end to måneder mod 76 procent året før.

Kvalifikationsnævnet, der behandler klager over uddannelsesinstitutioners afgørelser om merit og anerkendelse af realkompetence, modtog i alt 25 klagesager mod 31 sager hvert af de to foregående år. Blandt de klager, der førte til en indholdsmæssig afgørelse fra nævnet, blev 12 procent imødekommet, hvilket var en væsentlig mindre andel end de fleste tidligere år.

Anerkendelse af uddannelseskvalifikationer indgår som et centralt element i det fælles europæiske område for videregående uddannelser og den såkaldte Bologna-proces. Ministerkonferencen i Paris i maj 2018 anbefalede, at de involverede lande arbejder for fuld implementering af Lissabonkonventionen og de henstillinger, der er vedtaget på grundlag af konventionen. Ved samme lejlighed vedtog ministrene at gøre korte videregående uddannelser til et selvstændigt niveau i den europæiske kvalifikationsramme for videregående uddannelse.

1.2 Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Inden for de lovregulerede erhverv træffer de respektive kompetente myndigheder afgørelser om anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer i form af autorisation eller lignende godkendelse. Styrelsen for Forskning og Uddannelse er koordinator og støttecenter for EU's anerkendelsesdirektiv og indhenter tal fra myndighederne.

I 2018 udstedte myndighederne i alt 2.498 afgørelser om anerkendelse med henblik på etablering, dvs. erhvervsudøvelse på fast basis. Det var noget færre end i 2017, men stadig betydelig flere end de forudgående år.

Langt de fleste afgørelser blev truffet af tre myndigheder: Styrelsen for Patientsikkerhed, Arbejdstilsynet og Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Afgørelser efter EU's anerkendelsesdirektiv udgjorde 69 procent af sagerne.

68 procent af afgørelserne var positive, dvs. godkendte ansøgeren til at udøve det pågældende erhverv, 19 procent var betingede godkendelser, og 13 procent var afslag. Blandt afgørelserne efter EU-regler var hele 92 procent positive.

Sagsbehandlingstiden hos de kompetente myndigheder var under tre måneder i omkring 90 procent af sagerne. Tre måneder er den frist, der normalt gælder i de sager, der behandles efter EU-reglerne.

Ud over ansøgninger vedrørende etablering modtog myndighederne 2.208 anmeldelser fra EU/EØS-borgere, der ønskede at levere tjenesteydelser midlertidigt eller lejlighedsvist. Det var 4 procent færre end i 2017. Langt de fleste anmeldelser ligger fortsat inden for Arbejdstilsynets område, og Polen er fortsat det land, hvor flest er etablerede (40 procent).

Om beretningen

Efter lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. afgiver uddannelses- og forskningsministeren årligt en beretning til Folketinget om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Beretningen omhandler:

- Anerkendelse med henblik på ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse, herunder Kvalifikationsnævnets behandling af klagesager vedrørende merit m.v. (kapitel 2)
- Anerkendelse med henblik på adgang til at udøve lovregulerede erhverv, herunder samspillet mellem Styrelsen for Forskning og Uddannelse og de kompetente myndigheder (kapitel 3).

I hvert kapitel gøres der dels statistisk rede for brugen af anerkendelsesordningerne, dels beskrives den kvalitative udvikling med vægt på, hvordan myndighederne løbende arbejder på at forbedre adgangen til hurtig og fair anerkendelse.

Hvor der ikke er angivet anden kilde, stammer tallene fra Styrelsen for Forskning og Uddannelses registre og beregninger. Procenttal er afrundet til nærmeste hele tal.

Flere oplysninger om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer kan findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside: www.ufm.dk/anerkendelse.

2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

Dette kapitel beskriver vurdering af udenlandske uddannelses kvalifikationer, Kvalifikationsnævnets behandling af klager over meritafgørelser m.v., internationalt samarbejde om anerkendelse samt redskaber for transparens og sammenlignelighed.

Styrelsen for Forskning og Uddannelse er det centrale sted, hvor borgere, virksomheder, institutioner, myndigheder m.fl. kan få vurderinger af udenlandske uddannelseskvalifikationer og andre former for information og rådgivning om international anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer. Styrelsen varetager opgaverne som vurderingsmyndighed og som informations- og videncenter for vurdering og anerkendelse på grundlag af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. og Lissabonkonventionen.¹

2.1 Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer

Styrelsen for Forskning og Uddannelse udarbejder vurderinger og andre udtalelser om udenlandske uddannelseskvalifikationer tilpasset brugernes behov:²

- Almindelige vurderinger, som kan benyttes på arbejdsmarkedet, i uddannelses-systemet og generelt til afklaring og vejledning (se side 9)
- Vejledende udtalelser til brug for især de flygtninge, der ikke kan fremskaffe tilstrækkelig dokumentation til at få en vurdering (se side 15)
- Turbovurderinger til virksomheder i forbindelse med ansættelse (side 15)
- Vurderinger til universiteter i forbindelse med ph.d.-optag (side 15)
- Hotline-udtalelser til kommuner og asylcentre (side 16)
- Hotline-svar til uddannelsesinstitutioner i forbindelse med optag på videregående uddannelser, erhvervsuddannelser m.v. (side 17)
- Pligtmæssige vurderinger til brug for kompetente myndigheders afgørelser om adgang til at udøve lovregulerede erhverv (side 38).

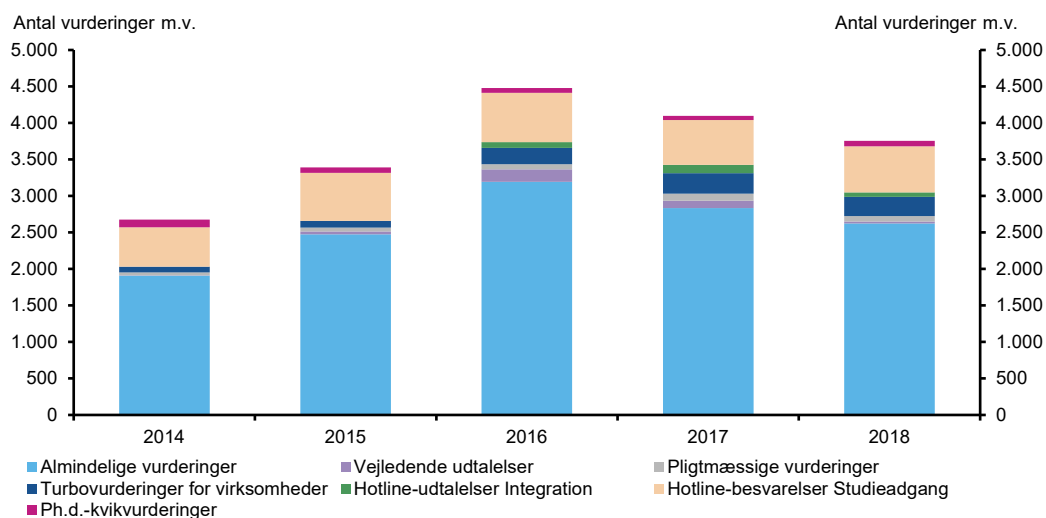
¹ Se lovbekendtgørelse nr. 579 af 1. juni 2014 og bekendtgørelse af konvention af 11. april 1997 om anerkendelse af kvalifikationer inden for de videregående uddannelser i Europaregionen (BKI nr. 28 af 2. oktober 2003).

² Styrelsens vurderings- og anerkendelsestilbud er nærmere beskrevet på www.ufm.dk/anerkendelse.

I 2018 leverede styrelsen i alt 3.757 vurderinger m.v., hvilket var 8 procent færre end året før. Som det fremgår af figur 2.1 og tabel 2.1 nedenfor, vedrørte nedgangen hovedsagelig almindelige vurderinger, vejledende udtalelser og hotline for integration. Udviklingen inden for de enkelte sagstyper er nærmere beskrevet i de følgende afsnit.

Figur 2.1

Afsluttede vurderinger m.v. efter sagstype, antal, 2014-2018

Tabel 2.1

Afsluttede vurderinger m.v. efter sagstype, 2014-2018

Sagstype	2014	2015	2016	2017	2018	Ændring seneste år	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Almindelige vurderinger	1.908	2.474	3.192	2.833	2.623	-210	-7
Vejledende udtalelser	7	40	171	101	28	-73	-72
Pligtmæssige vurderinger	36	53	74	96	73	-23	-24
Turbovurderinger for virksomheder	79	91	223	282	264	-18	-6
Hotline-udtalelser Integration	–	–	80	115	60	-55	-48
Hotline-besvarelser Studieadgang	540	660	672	613	635	22	4
Ph.d.-kvikvurderinger	108	72	69	59	74	15	25
I alt	2.678	3.390	4.481	4.099	3.757	-342	-8

Anm.: Indtil 2016 bidrog styrelsen desuden med vurderinger til udlændingemyndighedernes behandling af ansøgninger om opholdstilladelse efter den daværende greencard-ordning.

Styrelsen vurderer i øvrigt udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer som led i sine afgørelser om adgang til at udøve erhvervene som lærer i folkeskolen, lærer i de gymnasiale uddannelser, pædagog i folkeskolen samt lærer i dansk for voksne udlændinge. Disse afgørelser indgår i kapitel 3 om anerkendelse inden for de lovregulerede erhverv.

2.2 Almindelige vurderinger

En almindelig vurdering er et dokument, der angiver, hvilket dansk uddannelsesniveau og så vidt muligt hvilket dansk uddannelsesområde en afsluttet udenlandsk uddannelse svarer til. Styrelsen søger løbende at videreudvikle vurderingen og den medfølgende information for at optimere brugbarheden, blandt andet i kraft af en klar formidling af den udenlandske kvalifikationsprofil i en dansk kontekst.

I 2018 udstedte styrelsen 2.623 almindelige vurderinger af uddannelseskvalifikationer tilhørende 2.245 personer.³ Antallet af vurderinger var 7 procent lavere end i 2017. Tabel 2.2 nedenfor viser udviklingen i mængden og behandlingen af sager.

Tabel 2.2

Afsluttede almindelige vurderingssager efter resultat af behandling, 2014-2018

Status for afsluttede sager	2014	2015	2016	2017	2018	Ændring seneste år	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Vurdering afsluttet	1.908	2.474	3.192	2.833	2.623	-210	-7
Besvaret ved information/vejledning	26	59	29	15	29	14	93
Videresendt eller henvist	19	129	119	109	103	-6	-6
Behandling afvist	49	57	132	75	108	33	44
Ansøgning trukket tilbage	8	3	16	8	10	2	25
I alt	2.010	2.722	3.488	3.040	2.873	-167	-5

Anm.: Tallene omfatter ikke sager, der er henlagt på grund af manglende dokumentation fra ansøgeren.

Nogle ansøgninger fører ikke til en vurdering. For eksempel videresendes eller henvises ansøgninger, når ansøgerens ønske er adgang til at udøve et lovreguleret erhverv, som en anden myndighed har ansvaret for. I andre sager afviser styrelsen at foretage en vurdering, hvilket hovedsagelig sker i tilfælde, hvor uddannelsen ikke tilhører et landsordnede uddannelsessystem eller ikke er afsluttet. I visse tilfælde afviser styrelsen at foretage en vurdering på grund af problemer med dokumenternes ægthed, hvilket gjaldt 15 ud af de 108 afviste sager i 2018.

2.2.1 Vurderingernes sigte

Det vigtigste formål med at få en vurdering er ifølge ansøgningerne overvejende job-søgning eller andre beskæftigelsesrelaterede formål. Beskæftigelsesformål var i fokus for 59 procent af de oprettede sager i 2018, mens et uddannelsesformål var det primære i 40 procent af sagerne.

Ved jobansøgning kan vurderingen vedlægges for at hjælpe en arbejdsgiver med at forstå uddannelsespapirerne i en dansk sammenhæng. Offentlige arbejdsgivere skal lægge til grund, at ansøgeren har det uddannelsesniveau, som er nævnt i vurderingen, men naturligtvis behandle ansøgningen inden for de regler og kollektive aftaler, der i øvrigt gælder.

Ved ansøgning om optagelse på en uddannelse er det op den enkelte uddannelsesinstitution at afgøre, om ansøgeren kan optages. Uddannelsesinstitutionen skal dog lægge

³ Når en ansøger sender flere, ikke sammenhængende uddannelser til vurdering, vurderes hver enkelt uddannelse. I disse tilfælde registreres derfor flere vurderingssager for samme uddannelsesindehaver.

til grund, at ansøgeren har det uddannelsesniveau, der står i vurderingen, når den tager stilling til, om de generelle adgangskrav er opfyldt.

På visse uddannelser såsom gymnasiale enkeltfag og almen voksenuddannelse er der krav om betaling, hvis den uddannelsessøgende i forvejen har uddannelseskvalifikationer på et afsluttet videregående niveau. Et sådant betalingskrav gælder, uanset om den uddannelsessøgende har fået en vurdering fra styrelsen eller ej.

Inden for videregående uddannelse er der regler om begrænsning af dobbeltuddannelse, men reglerne gælder kun for ansøgere med en fuldt statsfinansieret dansk videregående uddannelse.

2.2.2 Ansøgerne

I de fleste tilfælde er det uddannelsesindehaverne selv, der beder styrelsen om en vurdering. Det gjaldt 97 procent af vurderingerne i 2018. De øvrige vurderinger er hovedsagelig indhentet af jobcentre, kommuner og sprogcentre.

Arbejdsgivere får vurderinger i form af styrelsens såkaldte turbovurderinger (se side 15), mens uddannelsesinstitutioner, der ønsker hjælp til at vurdere en uddannelse, benytter styrelsens ph.d.-kvikvurderinger (side 15) eller hotline (side 16).

2.2.2.1 Nationalitet

9 procent af uddannelsesindehaverne i de almindelige vurderinger, som styrelsen foretog i 2018, var danske statsborgere, 38 procent statsborgere i andre EU/EØS-lande, og 53 procent statsborgere i tredjelande, navnlig lande i Asien (herunder Syrien). Fordelingen på regioner de sidste fem år ses i tabel 2.3 nedenfor.

Tabel 2.3

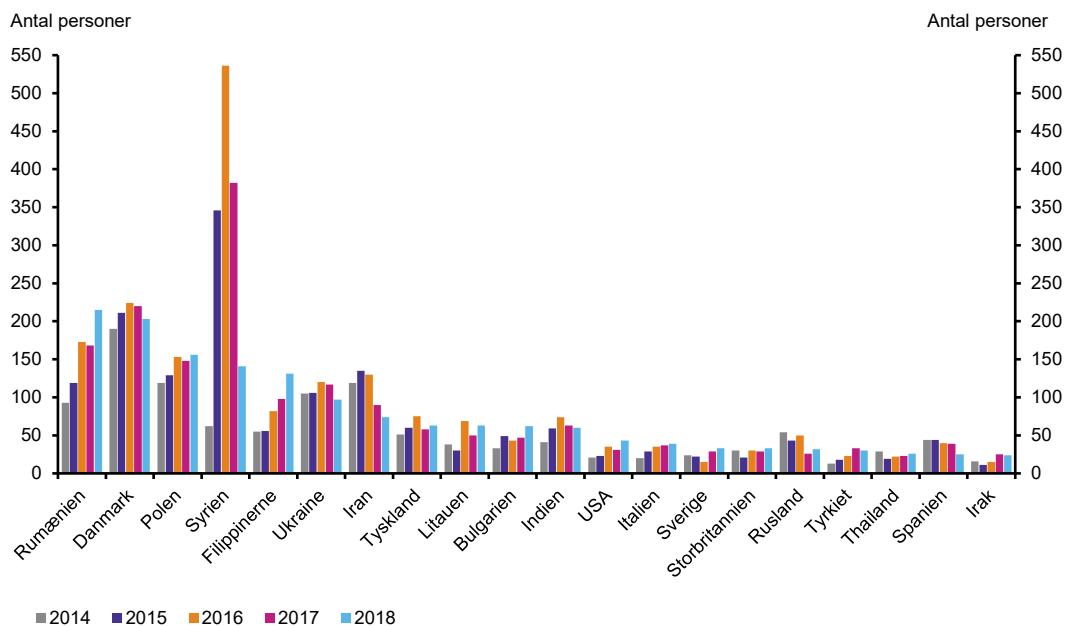
Personer, der har fået en almindelig vurdering, efter statsborgerskab (regioner), 2014-2018

Statsborgerskab	2014	2015	2016	2017	2018	2018
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Danmark, Færøerne og Grønland	11	10	8	9	9	203
EU/EØS	34	29	29	32	38	854
Tredjelande	55	61	62	59	53	1.179
<i>Europa i øvrigt</i>	<i>14</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>246</i>
<i>Afrika</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>116</i>
<i>Asien</i>	<i>29</i>	<i>39</i>	<i>40</i>	<i>36</i>	<i>29</i>	<i>642</i>
<i>Nordamerika</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>45</i>
<i>Oceanien</i>	<i>1</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>20</i>
<i>Syd- og Mellemerika</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>110</i>
Ikke oplyst	0	1	1	1	0	9
I alt	100	100	100	100	100	2.245

Rumænien blev efter flere års stigning den største nationalitet blandt indehaverne af de vurderede uddannelser, fulgt af Danmark, Polen, Syrien og Filippinerne. Antallet af uddannelsesindehavere fra Filippinerne steg fortsat i 2018. Derimod faldt antallet fra Syrien efter tre år, hvor mange flygtninge havde fået en vurdering. De hyppigst forekommende nationaliteter fremgår af figur 2.2 nedenfor.

Figur 2.2

Personer med almindelig vurdering, efter statsborgerskab, top 20 (2018), antal, 2014-2018

2.2.2.2 Køn

Kvinder udgør flertallet blandt uddannelsesindehaverne i styrelsens vurderinger. I 2018 steg kvinders andel til 66 procent (fra 61 procent året før). I forhold til gennemsnittet er der en større andel kvinder blandt personer fra Danmark (72 procent) og Europa uden for EU/EØS (73 procent). For Afrika ligger kvinders andel under gennemsnittet, med 55 procent af vurderingerne.

2.2.2.3 Alder

81 procent af de personer, hvis uddannelser blev vurderet i 2018, var under 40 år, og 35 procent var under 30 år. Fordelingen var nogenlunde uændret i forhold til de tidligere år.

2.2.3 Uddannelsernes oprindelse

Styrelsen vurderede i 2018 uddannelser fra 123 lande. Samlet set vedrørte 41 procent af vurderingerne uddannelser fra EU/EØS-lande (mod 35 procent året før), og 59 procent vedrørte uddannelser fra tredjelande, især i Asien. Se tabel 2.4 på næste side.

Uddannelser fra Syrien toppede med 608 vurderinger i 2016, hvorefter antallet faldt til 467 i 2017 og 189 i 2018. Mens antallet af vurderinger af syriske uddannelser i 2018 faldt med hele 59 procent, steg antallet for de øvrige lande under ét med 3 procent.

Ud over Syrien har antallet af vurderinger været faldende for uddannelser fra Ukraine, Indien, Spanien, Pakistan og Eritrea. Blandt lande med stigende tal bemærkes især Rumænien, som var nummer 1 uddannelsesland i 2018, og Filippinerne. Figur 2.3 på næste side viser de 20 hyppigst forekommende uddannelseslande.

Uddannelser fra nordiske lande var genstand for 109 vurderinger. Det var hovedsagelig uddannelser fra Sverige (63 vurderinger mod 45 i 2017), Norge og Island.

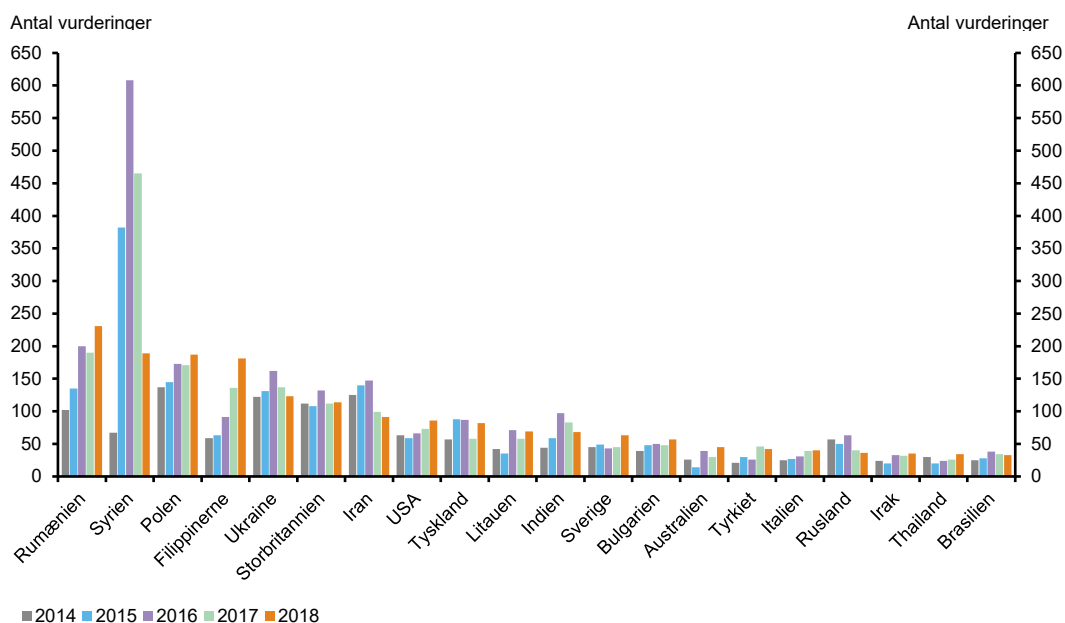
Tabel 2.4

Almindelige vurderinger efter uddannelsernes oprindelse, 2014-2018

Region	2014	2015	2016	2017	2018	2018
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Færøerne og Grønland	0	0	0	0	0%	1
EU/EØS	40	35	34	35	41%	1.080
Tredjelande	60	65	66	65	59%	1.542
Europa i øvrigt	17	13	12	12	12%	323
Asien	28	38	39	37	30%	798
Afrika	5	6	5	6	5%	137
Nordamerika	4	3	3	3	4%	92
Syd- og Mellemamerika	5	5	5	5	5%	141
Oceanien	2	1	1	1	2%	51
I alt	100	100	100	100	100	2.623

Figur 2.3

Almindelige vurderinger efter uddannelsesland, top 20 (2018), antal, 2014-2018

2.2.4 Uddannelsernes niveau

67 procent af vurderingerne i 2018 angav et helt eller delvist niveau inden for videregående uddannelse, og fordelingen var omtrent den samme som året før. Tabel 2.5 på næste side viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig efter nærmeste generelle niveau.

Uddannelserne svarede til et dansk bachelorniveau (inkl. professionsbachelor) i 41 procent af vurderingerne, til en bacheloruddannelse plus 1 års kandidatstudier i 11 procent, til et fuldt kandidatniveau i 15 procent, og til en ph.d. i 1 procent af vurderingerne.

15 procent af vurderingerne angav et helt eller delvist niveau inden for erhvervsuddannelse (heraf var de 8 pct. på niveau med en lang, dvs. typisk fireårig erhvervsuddannelse), mens 17 procent angav et helt eller delvist gymnasialt niveau (heraf de 5 pct. et helt gymnasialt niveau).

Det skal understreges, at vurderingerne ikke forholder sig til uafsluttede studier. Derfor har en del ansøgere et højere uddannelsesniveau end, hvad der fremgår af vurderingstallene. Det gælder i særdeleshed vurderinger af gymnasiale uddannelser, der er efterfulgt af uafsluttede videregående studier.

Tabel 2.5

Almindelige vurderinger efter nærmeste generelle uddannelsesniveau, 2014-2018

Niveaubetegnelse	2014	2015	2016	2017	2018	2018
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Grundskoleniveau – 7.-10. uddannelsesår	1	0	1	1	1	18
10. uddannelsesår	2	1	1	3	4	98
Ungdomsuddannelsesniveau – 11.-12. uddannelsesår	24	24	29	30	28	746
Korte videregående uddannelser – 13.-14. uddannelsesår	8	8	9	9	9	239
Mellemlange videregående uddannelser – 15.-16. udd.år	31	33	32	31	30	777
Lange videregående uddannelser – 17.-18. uddannelsesår	32	31	26	25	27	713
Forskerniveau – 19.- uddannelsesår	2	2	1	1	1	32
I alt	100	100	100	100	100	2.623

2.2.5 Uddannelsernes faglige retning

Tabel 2.6 nedenfor viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig efter uddannelsernes faglige hovedområder. I 2018 udgjorde de tekniske områder (kode 50 til 58 i tabellen) taget under ét 19 procent af vurderingerne, det vil sige samme andel som området erhvervsøkonomi, administration og jura.

Tabel 2.6

Almindelige vurderinger efter fagligt hovedområde ifølge vurdering, 2014-2018

Kode	Fagligt hovedområde	2014	2015	2016	2017	2018	2018
		Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
10	Grundskole	1	0	1	1	1	21
12	Gymnasiale uddannelser	13	14	18	19	17	443
20	Undervisning og læring	5	3	4	4	3	88
25	Humanistisk	9	9	7	8	7	187
27	Audiovisuel teknik og medieproduktion	0	0	0	1	1	15
30	Kunstnerisk	2	2	2	2	2	59
35	Samfundsvidenskab	8	7	7	7	8	217
40	Erhvervsøkonomi, administration og jura	20	20	19	17	19	491
45	Naturvidenskab	10	8	8	7	7	180
50	Informations- og kommunikationsteknologi	3	4	3	3	3	69
55	Teknik, teknologi og industriel produktion	12	12	12	10	10	263
57	Mekanik, jern og metal	3	4	3	3	2	58
58	Bygge- og anlægsteknik	3	3	4	4	4	106
60	Jordbrug, skovbrug og fiskeri	2	2	3	3	2	61
65	Social og sundhed	8	8	8	9	11	278
70	Service	2	2	2	2	3	76
75	Forsvar, politi og sikkerhed	0	0	0	0	0	0
80	Transport	0	0	0	0	0	11
I alt		100	100	100	100	100	2.623

2.2.6 Uddannelsernes alder

I 56 procent af vurderingerne i 2018 var uddannelsen mindre end 10 år gammel på vurderingstidspunktet, mens den var mindre end 5 år gammel i 25 procent af vurderingerne. Andelen af uddannelser under 10 år har været nedadgående de sidste tre år. Samtidig er den gennemsnitlige uddannelsesalder steget fra 8,6 år i 2015 til 9,9 år i 2018.

2.2.7 Sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for almindelige vurderinger var i 2018 på 36 kalenderdage. Dermed tog det 19 procent kortere tid at få en vurdering end året før.⁴

94 procent af vurderingerne blev i 2018 gennemført på mindre end to måneder (mod 76 pct. året før). 22 vurderinger (1 pct.) tog over 3 måneder, heraf 2 vurderinger over 4 måneder. Tabel 2.7 nedenfor viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig efter sagsbehandlingstiden i antal måneder.

Tabel 2.7

Almindelige vurderinger efter sagsbehandlingstid i måneder, 2014-2018

Sagsbehandlingstid	2014	2015	2016	2017	2018	2018
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Mindre end 1 måned	50	38	21	23	36	946
Mellem 1 og 2 mdr.	42	52	56	53	58	1.528
Mellem 2 og 3 mdr.	7	9	21	23	5	127
Mellem 3 og 4 mdr.	0	1	1	1	1	20
Mellem 4 og 5 mdr.	0	0	0	0	0	1
Mellem 5 og 6 mdr.	0	0	0	0	0	0
Over 6 mdr.	0	0	0	0	0	1
I alt	100	100	100	100	100	2.623

2.2.8 Brugertilfredshed

Styrelsen måler løbende uddannelsesindehavernes tilfredshed ved hjælp af et spørgeskema, som i 2018 blev besvaret af ca. 54 procent. Generelt viser besvarelsene en høj grad af tilfredshed. 94 procent var alt i alt meget tilfredse eller ret tilfredse med den vurdering, de havde fået. Når det gælder ansøgningsprocessen, oplevede 95 procent ingen vanskeligheder. Information og service er også bedømt positivt af langt de fleste, med over 95 procent meget eller ret tilfredse blandt dem, der havde brugt hjemmesiden, søgt svar før ansøgningen eller kontakttet styrelsen om deres sag. 88 procent var meget eller ret tilfredse med sagsbehandlingstiden.

Styrelsen samler regelmæssigt op på undersøgelsens resultater og søger at forbedre vurderinger, ansøgningsproces, information og service på baggrund af brugernes bemærkninger.

⁴ Sagsbehandlingstiden for vurderingssager er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige dokumenter og oplysninger fra ansøgeren til afgivelsen af en vurdering. Ifølge den henstilling om kriterier og procedurer for vurdering, der er vedtaget under Lissabonkonventionen, bør sagsbehandlingstiden ikke overstige fire måneder.

2.3 Vejledende udtalelser

En vejledende udtalelse er et baggrundspapir, der tilbydes flygtninge og andre, der er forhindrede i at fremskaffe tilstrækkelig dokumentation til at få en egentlig vurdering af deres udenlandske uddannelse. Tilbuddet har til formål at gøre det lettere for den enkelte at forklare sine kvalifikationer, når han eller hun undersøger mulighederne for at søge arbejde eller læse videre i Danmark.

Udtalelsen oplyser, hvordan styrelsen normalt vurderer en lignende uddannelse, når den er tilstrækkeligt dokumenteret. Ansøgerens uddannelsesbaggrund beskrives på grundlag af ansøgerens egne oplysninger og dokumenter sammenholdt med styrelsens viden om uddannelser fra det pågældende land.⁵

I 2018 udstedte styrelsen 28 vejledende udtalelser, langt færre end i 2017 (101 udtalelser) og 2016 (171 udtalelser). Udtalelserne har hovedsagelig vedrørt uddannelser fra Syrien og (i mindre grad) Eritrea. Det er derfor ikke overraskende, at antallet er faldet, i forlængelse af den faldende tilgang af flygtninge fra disse lande.

Sagsbehandlingstiden for vejledende udtalelser var i 2018 på 27 kalenderdage mod 40 dage året før.

2.4 Turbovurderinger for virksomheder

Arbejdsgivere tilbydes turbovurdering, dvs. en vurdering af udenlandske uddannelser, som fås per e-mail i løbet af højst fem arbejdsdage med henblik på at kunne understøtte udvælgelsen af ansøgere til jobsamtaler.⁶

I 2018 foretog styrelsen 264 turbovurderinger, 6 procent færre end året før. Dermed ligger antallet fortsat på et langt højere niveau end før 2016. 84 procent af vurderingerne var bestilt af offentlige arbejdsgivere, 12 procent af private arbejdsgivere, og 5 procent af en privat fond.

92 procent af vurderingerne pegede på et niveau inden for videregående uddannelse.

De største grupper blandt uddannelsesindehaverne var danske statsborgere (ca. 29 pct.) og statsborgere fra andre EU/EØS-lande (ca. 39 pct., flest fra Tyskland), mens ca. 15 procent var fra lande i Asien (især Indien).

Vurderingerne vedrørte hovedsagelig uddannelser fra lande i EU/EØS (64 pct.) med Storbritannien som det hyppigste forekommende land.

Ligesom året før blev turbovurderingerne leveret på 2,3 arbejdsdage i gennemsnit, og 97 procent blev leveret inden for 5 arbejdsdage.

2.5 Ph.d.-kvikvurderinger

Universiteterne kan hos Styrelsen for Forskning og Uddannelse indhente såkaldte ph.d.-kvikvurderinger til brug for deres afgørelser om optagelse af ph.d.-studerende.

⁵ Vejledende udtalelser er nærmere beskrevet på www.ufm.dk/anerkendelse/vu.

⁶ Læs mere om turbovurderinger på www.ufm.dk/anerkendelse/turbo.

Styrelsen leverede i 2018 i alt 74 af disse vurderinger eller 25 procent flere end året før. 6 af de 8 universiteter benyttede ordningen, især Aarhus Universitet (38 pct.), Danmarks Tekniske Universitet (27 pct.) og Københavns Universitet (15 pct.).

39 procent af vurderingerne vedrørte uddannelser fra EU/EØS-lande, med Storbritannien og Tyskland som de vigtigste. 34 procent vedrørte uddannelser fra Asien, mod 20 procent året før. Stigningen skyldes især flere uddannelser fra Indien og Kina.

Det tog i gennemsnit 3,9 kalenderdage at få en ph.d.-kvikvurdering i 2018 mod 5,6 dage året før. 91 procent blev leveret inden for 1 uge, og 99 procent inden for 2 uger.

2.6 Hotline for kommuner og asylcentre

Styrelsen for Forskning og Uddannelse tilbyder kommuner og asylcentre hurtig rådgivning og udtalelser om borgeres medbragte uddannelser i form af en hotline. Kommuner kontakter typisk hotlinen for at spørge til en borgers uddannelsesbaggrund som udgangspunktet for at planlægge en indsats, f.eks. rettet mod IGU eller beskæftigelse. Det kan f.eks. være nødvendigt at finde ud af, om borgeren opfylder nogle formelle krav såsom adgangskrav til en uddannelse eller grundlag for ansættelse i privat løntilskud.⁷

Hotlinen blev oprettet i 2016 som led i udmøntningen af regeringen og KL's aftale af 18. marts 2016 om rammerne for kommunernes arbejde med integration af flygtninge og familiesammenførte. Den modtagende kommune fik i samme forbindelse pligt til at informere flygtninge og familiesammenførte om muligheden for at få en vurdering af eventuelle formelle uddannelses kvalifikationer, når de ikke allerede er blevet vurderet.⁸

I efteråret 2018 udvidede styrelsen tilbuddet, således at kommunerne også kan bruge det i beskæftigelses- eller uddannelsesrettede indsats for andre borgere. En udtalelse om borgerens uddannelsesbeviser kan tydeliggøre den enkeltes forudsætninger for at deltage i virksomhedsrettede tilbud, uddannelses- eller praktikpladstilbud m.v.

Styrelsen besvarede i 2018 i alt 87 henvendelser, heraf 60 i form af udtalelser og 27 i form af råd og vejledning. Det var samlet set 43 procent færre henvendelser end året før. Henvendelserne kom fra 37 forskellige kommuner, hvilket var omtrent det samme antal som året før.

33 henvendelser vedrørte uddannelser fra Syrien (mod 78 året før), 10 vedrørte uddannelser fra Iran, mens resten fordelte sig på 28 lande.

Udtalelserne blev leveret på 1,9 kalenderdage i gennemsnit. 63 procent af udtalelserne blev givet samme dag som henvendelsen, og 80 procent inden for to dage. 89 procent af henvendelserne om råd og vejledning blev besvaret samme dag.

2.7 Vurdering af adgangsgivende eksaminer

Styrelsen for Forskning og Uddannelse hjælper uddannelsesinstitutionerne med råd og retningslinjer om udenlandske eksamensdokumenter i forbindelse med behandlingen af

⁷ Læs mere om hotlinen på www.ufm.dk/anerkendelse/integration.

⁸ Det fremgår af integrationslovens § 16 b (lovbekendtgørelse nr. 1127 af 11. oktober 2017).

ansøgninger om optagelse. Det sker gennem information på internettet, besvarelse af henvendelser og afholdelse af informationsaktiviteter for medarbejdere ved de videregående uddannelsesinstitutioner.

I februar 2018 afholdt styrelsen et seminar for uddannelsesinstitutionernes studieadministrative medarbejdere, med særligt fokus på korrekt omregning af eksamensbeviser. Lidt over 90 medarbejdere deltog i seminaret, heraf ca. 40 procent for første gang. Evalueringen viste, at deltagerne gennemgående var tilfredse med programmet og havde lært noget, og at der var en række ønsker til form og indhold.

En regnemaskine til understøttelse af institutionernes omregning blev udviklet og afprøvet i forbindelse med årets optag. Styrelsen har desuden bidraget til en analyse af optagelsesvilkår for ansøgere med European Baccalaureate.

2.7.1 Eksamenshåndbog

Eksamenshåndbogen på Uddannelses- og Forskningsministeriets netsted beskriver adgangsgivende eksaminer fra 134 lande samt 18 regioner/provinser og 5 internationale studentereksaminer. For hvert land kan man finde en oversigt over de eksaminer, der er adgangsgivende i Danmark, oplysninger til brug for fagniveauevalueringer og karakteromregning foruden en beskrivelse af uddannelsessystemet og en liste over vigtige ord. Eksamenshåndbogen stilles til rådighed for uddannelsesinstitutioner og uddannelsessøgende.

Omregningstabeller for udenlandske karakterer blev opdateret og offentliggjort i marts 2018 i tide til uddannelsesinstitutionernes behandling af ansøgninger med henblik på årets optag.⁹

2.7.2 Hotline for studieadministrative medarbejdere

Uddannelsesinstitutionerne kan maile eller ringe til styrelsens hotline for at få hjælp til at vurdere, om et eksamensbevis er adgangsgivende til videregående uddannelse eller erhvervsuddannelse i Danmark, og til at tage stilling til behovet for ægthedskontrol. Erhvervsskolerne kan få baggrundsplysninger om udenlandske uddannelsessystemer og karaktersystemer med henblik på at afgøre, om 2,0-kravet i matematik og dansk/modersmål er opfyldt. Styrelsen giver desuden ansøgere og institutioner anden rådgivning, telefonisk som skriftligt.

I 2018 besvarede styrelsens hotline 635 skriftlige henvendelser, hvor uddannelsesinstitutioner ønskede vurdering af et konkret uddannelsesbevis. Det var 4 procent flere end året før. 71 procent af henvendelserne vedrørte optagelse på videregående uddannelser, heraf de 38 procent professionsbacheloruddannelser. 23 procent vedrørte optagelse på erhvervsuddannelser.

Uddannelsernes oprindelse var i 56 procent af henvendelserne EU/EØS-lande, mens 13 procent af henvendelserne vedrørte uddannelser fra Asien.

Der blev spurgt til internationale eksaminer i 8 procent af henvendelserne mod kun 1 til 3 procent de tidligere år. Det skyldes et øget antal henvendelser om beviser fra International Baccalaureate (IB), efter at reglerne herom blev ændret i 2017: Som noget nyt giver også et Diploma Programme (IB) Course Results adgang til erhvervsakademi- og

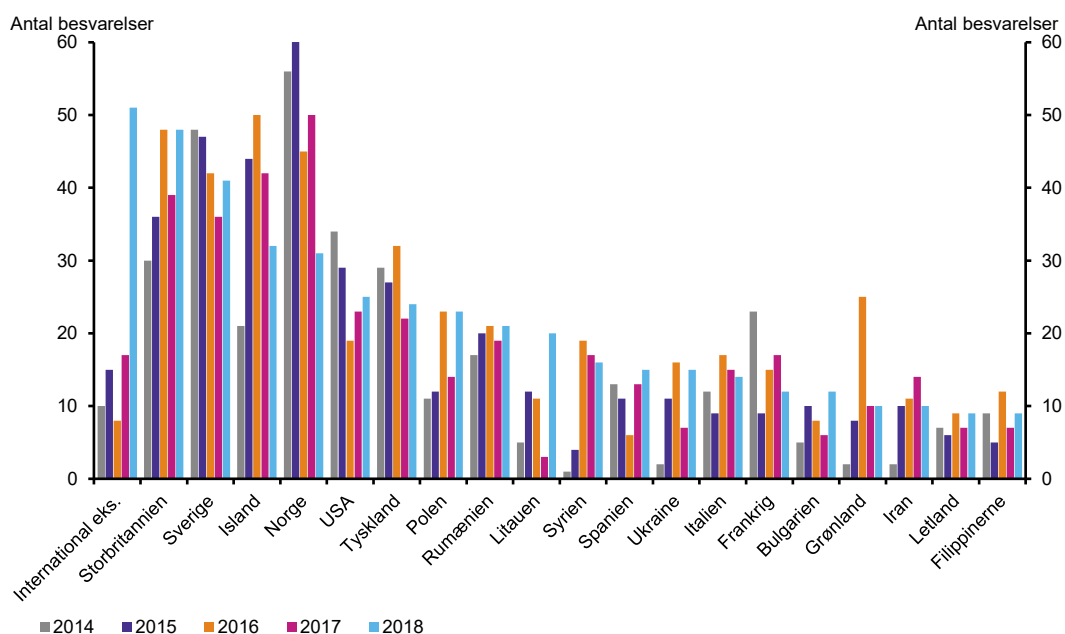
⁹ Se Eksamenshåndbogen på www.ufm.dk/ehb.

professionsbacheloruddannelser, hvis en elev har fået mindst karakteren 3 i alle 6 fag. Et IB Diploma giver fortsat adgang til alle videregående uddannelser. Styrelsen har som konsekvens af de mange henvendelser publiceret et sæt spørgsmål og svar om IB-uddannelsen.¹⁰

Storbritannien er med 8 procent det land, der var flest henvendelser om i 2018, efterfulgt af Sverige, Island og Norge. De hyppigst forekommende uddannelseslande m.v. fremgår af figur 2.4 nedenfor.

Figur 2.4

Hotline-besvarelser efter uddannelsesland, top 20 (2018), antal, 2014-2018

Set i forhold til den internationale søgning til danske videregående uddannelser¹¹ modtager styrelsen relativt mange henvendelser vedrørende Storbritannien og USA, og relativt få henvendelser vedrørende Norge, Tyskland og en række østeuropæiske lande.

Hotlinehenvendelserne besvares i gennemsnit på 2 kalenderdage. 93 procent af henvendelserne i 2018 blev besvaret på højst 3 dage, 80 procent samme dag som henvendelsen.

Styrelsen besvarer i øvrigt telefoniske henvendelser fra uddannelsesinstitutioner, ansøgere og forældre til ansøgere, ikke mindst danske forældre, som enten ønsker at rejse til udlandet med deres store børn eller nu vender tilbage til Danmark, hvor børnene skal begynde på en uddannelse. Henvendt til disse forældre har styrelsen også publiceret en vejledning: "Valg af gymnasieskole i udlandet og studiestart i Danmark".¹²

¹⁰ Se International Baccalaureate i Eksamenshåndbogen på www.ufm.dk/ehb.

¹¹ Ifølge tal fra den Koordinerede Tilmelding vedrørende ansøgere i 2018.

¹² Vejledningen kan findes via www.ufm.dk/anerkendelse.

2.8 SU til udlandet og udlandsstipendier

I henhold til SU-bekendtgørelsen bevilges uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet og udlandsstipendium blandt andet på betingelse af, at uddannelsen og uddannelsesinstitutionen er offentligt anerkendte i studielandet. Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte fører en fast track-liste over godkendte uddannelser og indhenter udtalelse fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når en uddannelse ikke er godkendt inden for de sidste fire år. I 2018 udarbejdede Styrelsen for Forskning og Uddannelse ca. 2.500 sådanne udtalelser mod ca. 2.600 året før.

2.9 Anden information om udenlandske uddannelser m.v.

På Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside tilbydes en række selvbetjeningsredskaber. De gør det muligt for borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og myndigheder selv at finde vej til de ønskede oplysninger og erstatter dermed i en del tilfælde en henvendelse om vurdering. Det drejer det sig navnlig om følgende:

- Eksamenshåndbogen, som er omtalt ovenfor i afsnit 2.7.1., blev i 2018 åbnet ca. 45.000 gange af ca. 15.000 brugere. En forenklet opslagsside på engelsk blev åbnet ca. 34.000 gange af ca. 18.000 brugere.
- Landehåndbogen oplyser om styrelsens generelle vurderinger af gængse uddannelser fra udvalgte lande og beskriver deres uddannelsessystemer (www.ufm.dk/lhb). Den danske udgave blev åbnet ca. 8.200 gange af ca. 4.000 brugere, mens en kortfattet udgave på engelsk blev åbnet ca. 14.000 gange af ca. 8.000 brugere.
- Vurderingsdatabasen viser mange af styrelsens konkrete vurderinger af udenlandske uddannelser (www.ufm.dk/vdb). Den blev i alt åbnet knap 14.000 gange af ca. 7.000 brugere.

Foruden de forskellige vurderingstilbud, hotlines og selvbetjeningssider besvarer Styrelsen for Forskning og Uddannelse telefon- og e-mailhenvendelser om vurdering og anerkendelse af udenlandske og danske uddannelseskvalifikationer fra privatpersoner og andre brugere.

2.10 Kvalifikationsnævnet

Kvalifikationsnævnet behandler klager over danske uddannelsesinstitutioners afgørelser om merit på baggrund af danske og udenlandske uddannelseskvalifikationer, om forhåndsmerit og om anerkendelse af realkompetence. Inden for universitetsuddannelserne kan der dog kun klages til Kvalifikationsnævnet over afgørelser om merit på baggrund af udenlandsk uddannelse. For universitetsstuderende gælder, at afgørelser om merit på baggrund af dansk uddannelse og afgørelser om forhåndsmerit skal påklages til det pågældende universitets eget meritankenævn.

Kvalifikationsnævnet består af en formand og en række medlemmer, som tilsammen har sagkundskab inden for alle de uddannelsesområder, der hører under Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet samt Kulturministeriet. I hver enkelt klagesag består nævnet af formanden og mindst to sagkyndige medlemmer, som således udvælges fra sag til sag.¹³

¹³ Læs mere om Kvalifikationsnævnet og dets lovgrundlag på www.ufm.dk/kn.

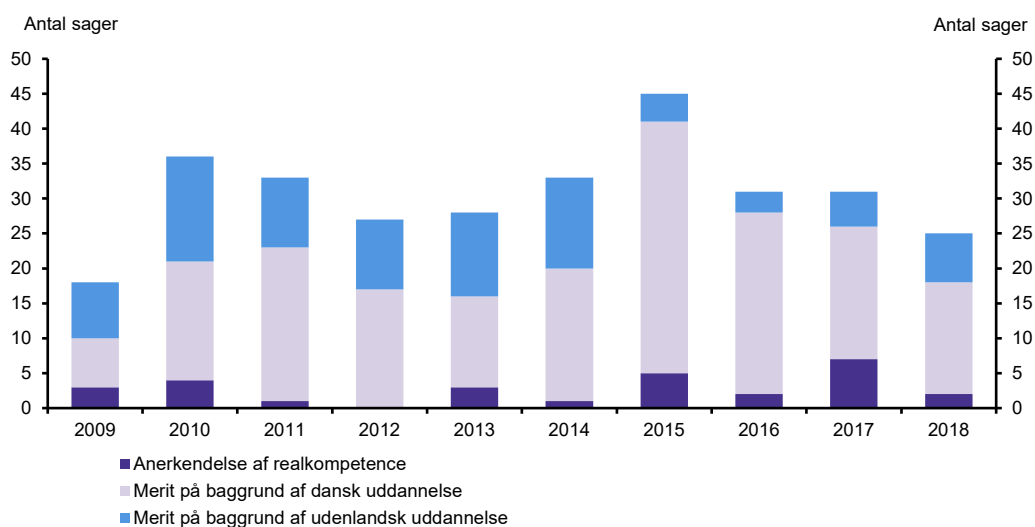
Kvalifikationsnævnet tager udgangspunkt i Lissabonkonventionen, hvis bærende princip er, at en udenlandsk uddannelse eller studieperiode skal anerkendes, medmindre der kan påvises væsentlige forskelle i forhold til den tilsvarende uddannelse eller studieperiode i værtslandet. Kvalifikationsnævnet sekretariatsbetjenes af Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

2.10.1 Modtagne og behandlede klagesager

Kvalifikationsnævnet modtog i 2018 i alt 25 klagesager mod 31 sager hvert af de to foregående år. Udviklingen de sidste ti år og fordelingen på sagstyper fremgår af Figur 2.5 nedenfor.

Figur 2.5

Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter sagstype og år, antal, 2009-2018

Stigningen i antallet af sager om merit på baggrund af udenlandsk uddannelse dækker typisk over sager, hvor studerende fik forhåndsmerit til fag, som den udenlandske institution senere ikke udbød i praksis. Det betød, at de studerende måtte vælge andre fag, som de senere havde vanskeligt ved at få merit for i Danmark.

I tabel 2.8 nedenfor er det seneste års sager opdelt efter deres type og udfald.

Tabel 2.8

Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter type og udfald, antal, 2018

Behandling	Anerkendelse af realkompetence	Merit på baggrund af dansk uddannelse	Merit på baggrund af udenlandsk uddannelse	I alt
Afvist af formelle årsager	1	1		2
Ikke imødekommet	1	11	5	17
Delvist imødekommet			2	2
Imødekommet		3		3
Under behandling		1		1
Modtaget i alt	2	16	7	25

I 22 af de 25 sager modtaget i 2018 er der afgivet en indholdsmæssig afgørelse fra Kvalifikationsnævnet, idet 2 sager blev afvist af formelle årsager og 1 stadig er under behandling. Ud af de 22 sager blev 3 fuldt ud imødekommet, dvs. 12 procent, hvilket er en væsentlig lavere andel end de fleste tidligere år. Da 2 klager blev delvist imødekommet, er andelen af helt eller delvist imødekomne klager dog 20 procent i 2018 mod 19 procent året før. Se udviklingen i sagernes udfald gennem de sidste ti år i figur 2.6 nedenfor.

Figur 2.6

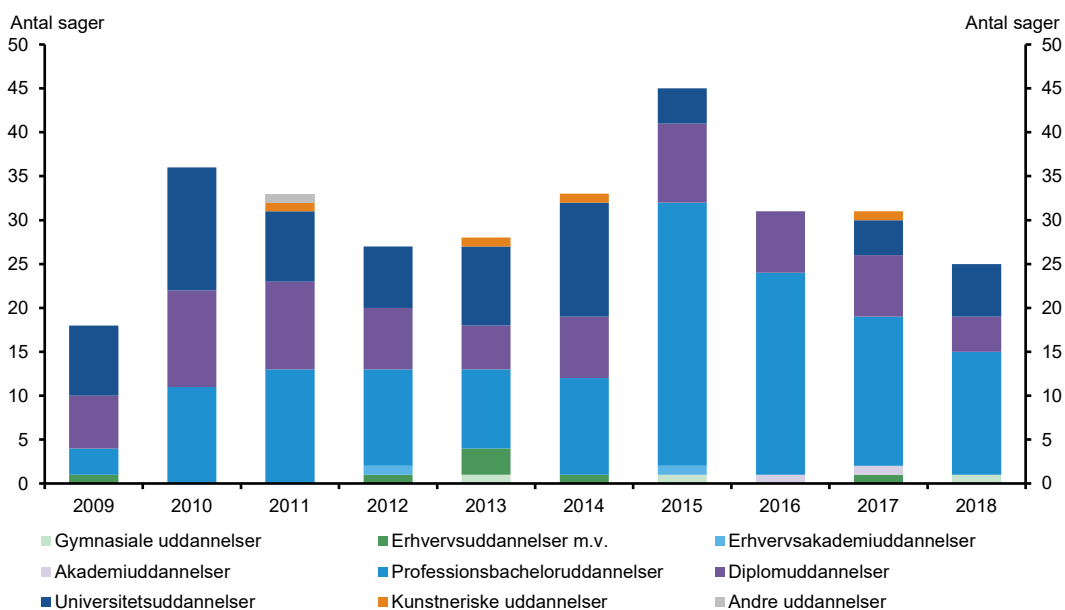
Modtagne sager afsluttet med indholdsmæssig afgørelse, efter år og udfald, pct., 2009-2018

Sagerne i 2018 handlede næsten alle om videregående uddannelser, især professionsbacheloruddannelser (56 procent), men også universitetsuddannelser (24 procent) og diplomuddannelser (16 procent). Udviklingen fremgår af figur 2.7 nedenfor.

Figur 2.7

Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter uddannelsestype og år, antal, 2009-2018

12 af de 16 sager om merit på baggrund af dansk uddannelse vedrørte professionsbacheloruddannelser, blandt andet uddannelserne til pædagog, lærer og sygeplejerske. 6 af de 7 sager om merit på baggrund af udenlandsk uddannelse vedrørte universitetsuddannelser.

På læreruddannelsen indgives klagerne typisk af lærerstuderende, der har arbejdet som vikar på en skole og har fået afslag på fritagelse for praktikdele på læreruddannelsen. I disse sager har institutionernes afslag været i overensstemmelse med Kvalifikationsnævnets tidligere afgørelser, og ingen af klagerne har fået medhold af nævnet.

De påklagede afgørelser var i 2018 truffet af 9 institutioner: 4 professionshøjskoler, 4 universiteter og et voksenuddannelsescenter. De 3 klager, der blev imødekommet, vedrørte afgørelser fra professionshøjskoler, mens de 2, der blev delvist imødekommet, vedrørte afgørelser fra universiteter.

2.10.2 Information om Kvalifikationsnævnet

Som sekretariat for Kvalifikationsnævnet informerer Styrelsen for Forskning og Uddannelse om nævnet på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside.¹⁴ For at skabe kendskab til Kvalifikationsnævnet og dets praksis offentliggør styrelsen løbende oplysninger om alle modtagne sager i en database på hjemmesiden. Database indeholder for hver sag informationer om indholdet af klagen, hvilken type uddannelse og institution klagen drejer sig om, om der er givet medhold eller ej, samt hvilke sagkyndige der har deltaget i behandlingen af sagen. Man finder desuden afgørelsen i dens helhed. Database indeholder ikke personlige oplysninger om de studerende, der har klaget.

For at skabe mere opmærksomhed hos institutioner og studerende om klageadgangen informerede Kvalifikationsnævnets sekretariat i juni 2018 via en mailkampagne videregående uddannelsesinstitutioner og udvalgte studenterorganisationer om Kvalifikationsnævnets virke og lovgrundlag. Det er sekretariatets opfattelse, at institutionerne generelt er gode til at oplyse de studerende om deres klagemulighed.

2.11 Internationalt samarbejde om anerkendelse

Danmark har et omfattende samarbejde med andre landes myndigheder og organisationer med henblik på at lette anerkendelsen af udenlandske uddannelseskvalifikationer i Danmark og anerkendelsen af danske uddannelseskvalifikationer i udlandet.

2.11.1 ENIC/NARIC-samarbejdet

Styrelsen for Forskning og Uddannelse samarbejder med andre nationale kontorer gennem to internationale netværk:

- ENIC-netværket, som hører under Europarådet og UNESCO, består af europæiske lande samt Australien, New Zealand, Israel, Canada og USA.
- NARIC-netværket, der hører under Europa-Kommissionen, omfatter alle EU- og EØS-lande.

¹⁴ Se www.ufm.dk/kn.

ENIC- og NARIC-netværkene arbejder på grundlag af Lissabonkonventionen for at højne kvaliteten i anerkendelsesarbejdet.¹⁵ I regi af netværkene afholdes årlige konferencer, seminarer og peer learning activities, og der udveksles løbende informationer om udenlandske uddannelser til brug for vurderingen af konkrete uddannelser.¹⁶

2.11.2 Deltagelse i NARIC-projekter

Styrelsen for Forskning og Uddannelse deltager i NARIC-projekter, der gennemføres i forbindelse med EU-programmet ERASMUS+. Projekterne hjælper styrelsen med at holde sig opdateret om udviklinger inden for international uddannelse. Den viden, som styrelsen opnår gennem projekterne, er med til at sikre kvalitet og relevans i styrelsens egne vurderinger af udenlandske uddannelser, udvikle styrelsens anerkendelsesmetodik samt dens rådgivning af danske uddannelsesinstitutioner.

I begyndelsen af 2018 afsluttedes et NARIC-projekt ved navn IMPACT. En del af projektet omhandlede fagfællebedømmelse af styrelsens vurderingsaktiviteter, -principper og -procedurer. I den forbindelse blev styrelsen evalueret af det tjekkiske NARIC-kontor, som kom med en gennemgående meget positiv evaluering af styrelsen. Kort forinden havde styrelsen selv foretaget en lignende evaluering af sit hollandske søsterkontor.

Tre nye projekter med dansk deltagelse startede i 2018:

- E-Valuate: Projektet skal give et overblik over udbud af uddannelser og nye læringsformer samt komme med anbefalinger til institutionerne om principper og procedurer for fair anerkendelse af kvalifikationer fra de nye typer af læringsudbud. Det drejer sig blandt andet om Massive Open Online Courses, micro credentials og mini-MBA'er. Resultaterne fra projektet vil blive formidlet til danske institutioner.
- AR-Net: Projektet omhandler implementering af automatisk anerkendelse og søger at komme med konkrete anbefalinger for at følge op på den Bologna-ministeranbefaling om automatisk anerkendelse, der omtales i afsnit 2.11.4 nedenfor.
- Fraudscan: Projektet har til formål at etablere en database, hvor ENIC/NARIC-kontorerne kan advare hinanden om forfalskede uddannelsesdokumenter og vurderingsbreve. Dette er en opfølgning på de tidligere projekter FRAUDOC og SCAN-D2.

2.11.3 Lissabonkonventions-komiteen

Lissabonkonventions-komiteen har til opgave at monitorere implementeringen af Lissabonkonventionen i de 54 medlemslande samt at udvikle og opdatere selve konventionen og de underliggende tekster, således at konventionsteksterne tager højde for udviklingen inden for de videregående uddannelser i hele konventionsområdet. En repræsentant for Styrelsen for Forskning og Uddannelse er indvalgt i komiteen.

Der arbejdes for tiden med at monitorere anvendelsen af Lissabonkonventionens artikel VII. Ifølge denne artikel skal den enkelte deltagerstat "udvikle procedurer med henblik på at foretage en rimelig og hurtig vurdering af, hvorvidt flygtninge, hjemstavnsfordrevne og personer i en flygtningelignende situation opfylder de relevante krav for adgang til videregående uddannelse, til videre studier på et højere niveau eller til beskæftigelse, og endog i tilfælde, hvor de kvalifikationer, der er erhvervet i en af deltagerstaterne, ikke kan bekræftes ved hjælp af tilgængelig dokumentation".

¹⁵ Danmark ratificerede Lissabonkonventionen i 2003. Læs mere om den på www.ufm.dk/anerkendelse/lk.

¹⁶ Læs mere på ENIC/NARIC-hjemmesiden: www.enic-naric.net.

Monitoreringen er en opfølgning på henstillingen om anerkendelse af flygtnings uddannelseskvalifikationer, som blev vedtaget på konventionsmødet i november 2017. Styrelsen for Forskning og Uddannelses procedure for udfærdigelse af baggrundspapirer (vejledende udtalelser), som blev indført i dansk lovgivning om anerkendelse i 2001, er nævnt som et eksempel til efterfølgelse i henstillingen.

En anden prioriteret opgave er udarbejdelsen af minimums-retningslinjer for information til ansøgere og andre interessenter om anerkendelse af udenlandske uddannelser.

2.11.4 Bologna-processen

Ministrene for videregående uddannelse i 48 lande samarbejder i det Europæiske Område for Videregående Uddannelse (European Higher Education Area, EHEA), også kendt som Bologna-processen. Samarbejdet koordineres i Bologna Follow-Up Group (BFUG).¹⁷

Der har i de senere år været stærkt politisk fokus på anerkendelse i Bologna-samarbejdet med henvisning til, at fair anerkendelse er en nødvendighed for opbygningen af et fælles europæisk område for videregående uddannelser. Det var også tilfældet ved ministerkonferencen i Paris i maj 2018.

I kommunikøet fra Paris anbefalede ministrene at arbejde hen imod implementering af automatisk anerkendelse af videregående uddannelser. Det betyder, at man skal sikre fuld anerkendelse af alle EHEA-uddannelser og sikre studerendes ret til at søge optagelse på næste uddannelsesniveau i andre EHEA-lande. Det skal i den forbindelse tydeliggøres, at retten til at søge optagelse ikke betyder retten til at blive optaget, idet afgørelsen om optagelse træffes af den ansøgte institution på baggrund af de gældende regler, herunder specifikke adgangskrav for den enkelte uddannelse.

Ministrene anbefalede i det hele taget, at landene arbejder for fuld implementering af Lissabonkonventionen og de henstillinger, der er vedtaget på grundlag af konventionen. Desuden lagde de op til at styrke arbejdet med anerkendelse af realkompetencer og læring opnået gennem nye digitale læringsudbud. Som nævnt ovenfor er Styrelsen for Forskning og Uddannelse partner i et internationalt projekt om anerkendelse af nye læringsudbud (se afsnit 2.11.2).

Tre tematiske arbejdsgrupper blev nedsat: en om anerkendelse, en om kvalitetssikring samt en om implementering af Bologna-gradsstrukturen, kvalifikationsrammer og ECTS. Temagrupperne skal fremlægge rapporter og forslag til ministermødet i Italien i 2020. Styrelsen for Forskning og Uddannelse deltager i temagruppen om anerkendelse.

I Paris vedtog ministrene også at gøre korte videregående uddannelser til et selvstændigt niveau i den europæiske kvalifikationsramme for videregående uddannelse, EHEA-rammen. Tidligere blev korte videregående uddannelser nævnt som en delkvalifikation under first cycle (bachelorniveauet). Oprettelsen af et selvstændigt niveau for korte videregående uddannelser har Danmark arbejdet aktivt for i arbejdsgrupper forud for ministerkonferencen.

¹⁷ Læs mere om Bologna-processen på www.bologna.dk.

I den danske Kvalifikationsramme for Videregående Uddannelser er erhvervsakademi- og akademiuddannelser indplaceret på et selvstændigt niveau, og det har fra dansk side været et ønske at synliggøre uddannelserne for at opnå bedre international anerkendelse og styrke mulighederne for optagelse og merit på relevante bacheloruddannelser inden for EHEA.

2.11.5 Nordisk samarbejde

Det nordiske netværk for anerkendelse af videregående uddannelser, NORRIC-netværket, omfatter de fem nordiske ENIC/NARIC-kontorer. Gennem et online-forum og tematiske møder udveksler kontorerne informationer og erfaringer for at understøtte kvaliteten i vurderingsarbejdet. Hertil kommer kvartalsvise møder mellem lederne af de nordiske ENIC/NARIC-kontorer, hvor også de mere overordnede og strategiske sigtelinjer for samarbejdet drøftes.¹⁸

De nordiske kontorer har de seneste år især samarbejdet om vurdering af kvalifikationer fra Afrika, Latinamerika, Rumænien, Balkan og de arabiske lande med særlig vægt på Syrien samt bestemte typer af kvalifikationer: erhvervsuddannelser, ingeniøruddannelser og lærerkvalifikationer.

I 2018 blev der nedsat en arbejdsgruppe i regi af Nordisk Ministerråd, som har til opgave at komme med anbefalinger om mere smidig og automatiseret anerkendelse af uddannelseskvalifikationer mellem de nordiske lande. Det skete med udgangspunkt i den reviderede Reykjavik-deklaration fra 2016 og som opfølgning på en konsulentrapport udarbejdet af Rambøll. Arbejdsgruppen forventes at aflægge rapport i 2019.

2.12 Transparens og sammenlignelighed

Anerkendelse af uddannelseskvalifikationer og kompetencer på tværs af grænserne søges fremmet ved hjælp af redskaber, som gør det lettere at dokumentere, forstå og sammenligne de pågældende kvalifikationer og kompetencer. De vigtigste redskaber er nationale og europæiske kvalifikationsrammer, ECTS, Europass og ECVET.

2.12.1 Kvalifikationsrammer

Den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring omfatter alle uddannelserne i det danske formelle uddannelsessystem og er koblet til den Europæiske Kvalifikationsramme, EQF. EQF er en referenceramme, som er udviklet i EU-regi for at gøre det lettere at forstå, sammenligne og anerkende alle typer kvalifikationer på tværs af lande og systemer i Europa. Desuden findes en Kvalifikationsramme for det Europæiske Område for Videregående Uddannelse, EHEA-rammen.¹⁹

Akkrediteringsloven fra 2017 bemyndigede Danmarks Akkrediteringsinstitution til at udvikle kriterier og procedurer for at optage andre uddannelser i kvalifikationsrammen, nærmere bestemt private uddannelser og offentlige uddannelser, som ikke er under tilsyn af for Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet eller Kulturministeriet.

Inklusionen af sådanne uddannelser i rammen spiller tæt sammen med den europæiske dagsorden om at etablere et mere sammenhængende system for livslang læring og den

¹⁸ Læs mere om NORRIC på www.norric.org.

¹⁹ Læs mere om kvalifikationsrammerne på www.kvalifikationsrammen.dk. Se også Europa-Kommissionens EQF-portal på ec.europa.eu/eqf/.

nationale dagsorden om, at studerende skal have bedre muligheder for at komme igennem deres uddannelser. Hensigten er at gøre studerendes læringsudbytte mere transparent, at forbedre grundlaget for optag og merit ind i de formelle uddannelser samt at give forbrugerne en bedre beskyttelse og vished for, at udbydere af ikke-formelle uddannelser lever op til bestemte standarder.

Det tværministerielle Koordinationsudvalg for Kvalifikationsrammen har i 2018 udviklet udkast til principper og procedurer for niveauindplacering af de nævnte uddannelser i den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring. De næste skridt er at præsentere kriterierne og procedurerne for udbydere af disse uddannelser ved et høringsseminar og herefter at iværksætte proceduren for indplacering i kvalifikationsrammen.

Realkompetencer er et andet område, som er behandlet i regi af Koordinationsudvalget for Kvalifikationsrammen. Gennem en rapport udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) ses der på udviklinger og barrierer i brugen af realkompetencer i det danske uddannelsessystem, som opfølgning på en lignende undersøgelse i 2011. EVA færdiggjorde rapporten i december 2018. Rapporten skal herefter færdigbehandles af Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet og Kulturministeriet. I foråret 2019 skal den fremlægges for EQF Advisory Group, som vil bidrage med råd og henstillinger om Danmarks systemer for anerkendelse af realkompetencer inden for de forskellige uddannelsesniveauer set i lyset af EU-henstillingen om validering af ikke-formel og uformel uddannelse fra 2012.

Styrelsen for Forskning og Uddannelse deltager i internationale netværk med henblik på at udveksle erfaringer om opbygning og videreudvikling af kvalifikationsrammer og fremme en læringsudbytteorienteret tilgang til uddannelsessystemet. I det nordiske netværk om EQF mødes alle kontaktpunkter for EQF to gange årligt i henholdsvis København og Reykjavik. På møderne i 2018 er der fokuseret på realkompetencevurderinger og landenes erfaringer med og holdninger til tilknytning af ikke-formelle kvalifikationer til de nationale kvalifikationsrammer samt på sammenligning af indplaceringer af visse erhvervsuddannelser og korte videregående uddannelser i de respektive landes kvalifikationsrammer.

2.12.2 ECTS

Det europæiske meritoverførsels- og meritakkumuleringssystem (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS) danner grundlag for, at den studerende kan få godskrevet kursus- og uddannelseselementer fra én institution ved en anden, herunder også internationalt mellem de institutioner, der benytter systemet. Vejledningen vedrørende brug af ECTS tager højde for den seneste udvikling i Bologna-processen, herunder det øgede fokus på læringsudbytte, og indeholder bl.a. et afsnit om ECTS-systemets understøttelse af mobilitet og meritoverførsel med henvisning til Lissabonkonventionen og relevante dokumenter på grundlag af konventionen.²⁰

2.12.3 ECVET

European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET) er et europæisk meritoverførselssystem for de erhvervsrettede uddannelser. Størstedelen af de danske erhvervsskoler, der tilbyder transnational mobilitet for deres elever, anvender ECVET-systemet ved kvalitetssikringen af læringsindholdet for elevernes ophold i ud-

²⁰ Nærmere oplysninger om ECTS og link til brugervejledningen kan findes på www.ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/ects.

landet. For at understøtte den praktiske implementering af systemet har Europa-Kommissionen etableret et netværk af eksperter, som formidler viden om ECVET og giver praktiske råd og vejledning til de relevante aktører. Styrelsen for Forskning og Uddannelse er sekretariat for de danske ECVET-eksperter.²¹

2.12.4 Europass

Europass omfatter fem dokumenter, som udarbejdes efter fælles europæiske skabeloner og bruges til at dokumentere den enkeltes kvalifikationer og kompetencer:

- Diploma Supplement, som er et tillæg til eksamensbeviser for videregående uddannelse
- Certificate Supplement, som er et tillæg til uddannelsesbeviser og svendebreve inden for erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse
- Europass Mobilitetsbevis, som dokumenterer læringsophold i udlandet
- Europass CV, der sammenfatter den enkeltes kompetencer
- Europass Sprogpass, der beskriver sprogkundskaber.

EU-landene vedtog i april 2018 Europa-Kommissionens forslag om at revidere Europass. Det indebærer, at der skal udvikles en fælles webplatform for at fremtidssikre Europass-redskaberne.²²

Diploma Supplement er et fælles redskab i regi af Europa-Kommissionen, Europarådet og UNESCO. Dokumentskabelonen har de sidste to år været under revision, bl.a. med henblik på at forbedre vejledningen til institutionerne og øge fokus på læringsudbytte. Ændringerne forventes endeligt vedtaget i Lissabonkonventions-komiteen i juni 2019.

²¹ Nærmere oplysninger om ECVET og ECVET-eksperterne kan findes via www.ufm.dk/ecvet.

²² Læs mere om Europass på www.europass.dk.

3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Dette kapitel beskriver anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer til brug for adgang til at udøve lovregulerede erhverv, EU's anerkendelsesdirektiv og samspillet mellem Styrelsen for Forskning og Uddannelse og de myndigheder, der har ansvaret for de enkelte erhverv.

3.1 Introduktion

For at få adgang til at udøve et lovreguleret erhverv (også kaldet autorisationserhverv) skal man typisk have bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer ifølge lovgivningen.

For erhvervsudøvere med udenlandske kvalifikationer betyder reguleringen blandt andet, at man skal have anerkendt sine udenlandske kvalifikationer for at kunne etablere sig.

Ansvaret for adgangen til udøvelse af de enkelte lovregulerede erhverv er forankret hos de kompetente myndigheder, som har ansvaret for de enkelte lovregulerede erhverv og den sektorspecifikke lovgivning.

3.1.1 Regler for anerkendelse på det lovregulerede område

Reglerne for anerkendelse på det lovregulerede område er hovedsagelig nedfældet i lov om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer (anerkendelsesloven) og den tilhørende bekendtgørelse²³ samt i lovgivningen for de enkelte erhvervsområder.

Der skelnes overordnet mellem tre slags sager:

- Sager, der er omfattet af EU's direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (anerkendelsesdirektivet)
- Sager, der er omfattet af andre EU-regler og/eller internationale konventioner og aftaler
- Øvrige autorisationssager, der udelukkende behandles efter de danske autorisationsregler.

²³ Lov nr. 1871 af 29. december 2015 om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer (www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176805) og bekendtgørelse nr. 53 af 14. januar 2016 om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer m.v. (www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=177086).

3.1.1.1 EU-regler: anerkendelsesdirektivet

Fri bevægelighed for personer og tjenesteydelser er et af EU's mål i traktatens artikel 3, stk. 1, litra c. Dette indebærer, at EU-borgere har ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvor de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer. For at gennemføre rettighederne har Europa-Parlamentet og Rådet vedtaget direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

I 2016 blev anerkendelsesdirektivet²⁴ udvidet med et europæisk erhvervspas (EPC), et fælleseuropæisk advarselsystem²⁵, mulighed for delvis anerkendelse, gennemgang af omfanget og grundlaget for regulering af erhverv i medlemsstaterne (transparensinitiativet) samt hurtigere procedurer med kortere sagsbehandlingsfrister m.v.

Man har krav på at blive behandlet efter EU's anerkendelsesdirektiv, hvis man er statsborger i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med herom, (f.eks. Schweiz) og har sine erhvervsmæssige kvalifikationer fra et af disse lande.

På grund af det danske retsforbehold²⁶ finder anerkendelsesdirektivet i Danmark kun anvendelse for personer, der har statsborgerskab i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med herom, og for statsborgere i tredjelande, som er omfattet af opholdsdirektivet.²⁷

Inden for EU-sagerne skelnes der mellem ansøgninger om etablering (varigt arbejde) og levering af tjenesteydelser (midlertidigt og lejlighedsvist arbejde).

3.1.1.2 Andre EU-regler og internationale regler

På nogle erhvervsområder såsom revisorområdet og advokatområdet gælder der sektorspecifikke EU-regler, og anerkendelsesdirektivet gælder subsidiært. For maritime erhverv, der har tilknytning til handelsflåden, gælder der specifikke EU-direktiver om minimumsuddannelseskra­v for søfarende, hvorfor anerkendelsesdirektivet ikke finder anvendelse. Inden for visse søfartserhverv gælder der desuden særlige internationale konventioner, som har fortrinsret i forhold til andre retsregler. Anerkendelsesdirektivet gælder kun i begrænset omfang for visse maritime erhverv, der har tilknytning til handelsflåden og inden for fiskeri.

²⁴ Konsolideret udgave af det reviderede direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005L0036-20140117> og forordning (EU) nr. 1024/2012 om det administrative samarbejde ved hjælp af informationssystemet for det indre marked ("IMI-forordningen"): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex:32012R1024>.

²⁵ Til brug for behandling af det europæiske erhvervspas og advarsler har Europa-Kommissionen udstedt en gennemførelsesforordning om de procedurer, der knytter sig til disse emner: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0983>

²⁶ Der er tale om den del af det retlige samarbejde i EU, der vedrører visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den fri bevægelighed for personer (afsnit IV i EF-traktaten, artikel 61-69).

²⁷ Tredjelandsborgere, der har opnået ophold her i landet på baggrund af det såkaldte opholdsdirektiv (2004/38/EF), kan udnytte de rettigheder og garantier, som anerkendelsesdirektivet giver, hvis de opfylder de specifikke krav i anerkendelsesdirektivet.

3.1.1.3 Nordiske overenskomster

Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige har indgået en række overenskomster på arbejdsmarkedsområdet, inden for undervisningserhverv og visse sundheds- og veterinære erhverv²⁸. Disse aftaler er af stor betydning for nordiske borgeres adgang til det nordiske arbejdsmarked inden for en række arbejdsområder, som de nordiske lande regulerer, og hvor de uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer i de fleste tilfælde er ligeværdige. I praksis betyder overenskomsterne, at nordiske statsborgere med nordiske erhvervsmæssige kvalifikationer inden for disse erhverv har ret til automatisk anerkendelse med henblik på adgang til erhvervsudøvelse.²⁹

3.1.1.4 Øvrige regler

Ansøgninger om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv på baggrund af udenlandske kvalifikationer, der ikke er omfattet af nogen af de ovennævnte regler, behandles i overensstemmelse med de danske retsregler, der gælder for det enkelte erhverv.

3.1.2 Funktioner i forbindelse med anerkendelsesdirektivet

Styrelsen for Forskning og Uddannelse varetager funktionerne som dansk koordinator for direktivet, som støttecenter og som medlem af EU's såkaldte artikel 58-udvalg. Op-gaverne er lovfæstet i anerkendelsesdirektivet og gennemført i anerkendelsesloven.

3.1.2.1 Koordinatorfunktionen

Som dansk koordinator medvirker Styrelsen for Forskning og Uddannelse til udarbejdelse og gennemførelse af EU's regler om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

Styrelsen repræsenterer Danmark i koordinationsgruppen under Europa-Kommissionens generaldirektorat for det Indre Marked, Erhvervspolitik, Iværksætteri og SMV'er (GROW)³⁰ og har ansvaret for at varetage de danske interesser på området i EU.

Styrelsen koordinerer og overvåger de danske kompetente myndigheders administration af direktivet. Det indebærer, at styrelsen formidler Europa-Kommissionens retningslinjer til de relevante myndigheder, driver et netværk med embedsmænd fra de elleve berørte ministerier, fortolker direktivets regler og vejleder danske myndigheder om anvendelsen af direktivet på de enkelte erhvervsområder. Desuden indberetter styrelsen til Europa-Kommissionen om den nationale lovgivning, betingelserne for adgang til erhvervsudøvelse og anvendelsen af direktivet, herunder eventuelle problemer med anvendelsen af direktivet.

Styrelsen sørger for løbende opdatering af direktivets bilag V vedrørende danske uddannelser til læge, speciallæge, tandlæge, specialtandlæge, farmaceut, sygeplejerske

²⁸ Nordiske overenskomster kan findes via <https://ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/mere-om-anerkendelse/internationalt/nordisk>

²⁹ Aftale om fælles arbejdsmarked for faglærere, lærere i praktisk-æstetiske fag og speciallærere i grundskolen, overenskomst mellem Danmark, Finland Island, Norge og Sverige om et fælles nordisk arbejdsmarked for lærere i folkeskolen samt aftale om fælles arbejdsmarked for faglærere og lærere i praktisk-æstetiske fag i gymnasieskolen (gymnasiet og erhvervsskolerne) og overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

³⁰ Europa-Kommissionens generaldirektorat for Indre Marked, Erhvervspolitik, Iværksætteri og SMV'er (GROW): http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/index_en.htm.

med ansvar for almen sygepleje, jordemoder, dyrlæge og arkitekt. Inden for de nævnte erhverv sker der efter direktivet automatisk anerkendelse på grundlag af koordinerede mindstekrav til uddannelserne.

Som koordinator varetager styrelsen også interesser for visse erhvervsområder, der ikke er regulerede her i landet, men som på grund af regulering i andre EU-lande har brug for teknisk støtte, f.eks. ingeniører og arkitekter. Endelig deltager styrelsen i udviklingen og gennemførelsen af politiske initiativer, der har til formål at fjerne barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed i Norden og i EU.

3.1.2.2 Støttecenterfunktionen

Styrelsen for Forskning og Uddannelse varetager funktionen som støttecenter for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Støttecentret skal give udenlandske borgere og virksomheder, koordinatore, støttecentre, faglige organisationer m.fl. i de øvrige medlemsstater alle de nødvendige oplysninger om betingelserne for adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv i Danmark.

Styrelsen driver en webportal for de lovregulerede erhverv, hvorigennem der informeres om adgangen til at udøve de enkelte erhverv.³¹ Informationerne er henvendt til såvel EU/EØS-borgere som tredjelandsborgere, og de findes på både engelsk og dansk.

Som støttecenter behandler styrelsen henvendelser fra borgere, virksomheder og myndigheder i ind- og udland. Det danske støttecenter har også til opgave at bistå danske borgere, som ønsker at få deres kvalifikationer anerkendt i andre EU/EØS-lande eller Schweiz med henblik på etablering eller levering af tjenesteydelser dér.

Som led i støttecenter- og koordinatorfunktionerne bistår styrelsen det danske SOLVIT-center³² ved behandlingen af klagesager indgivet af EU-erhvervsudøvere, som har oplevet hindringer for adgang til at udøve et lovreguleret erhverv i Danmark.

3.1.2.3 Artikel 58-udvalget

Kommissionen bistås af et udvalg vedrørende anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Udvalget behandler sager og træffer med kvalificeret flertal beslutninger om Kommissionens forslag i sager, hvor Kommissionen ikke har beføjelse til at vedtage delegerende retsakter, eksempelvis opdatering af dele af direktivet, der ikke er af teknisk karakter. Udvalget vedtager Kommissionens forslag efter den såkaldte undersøgelsesprocedure, jf. forordning 182/2011. Udvalget har ikke behandlet sådanne sager i 2018.

3.2 Åbningsskrivelse om implementering af anerkendelsesdirektivet

Den 20. juli 2018 modtog Danmark en åbningsskrivelse (nr. 2018/2167), hvor Europa-Kommissionen henviser til, at visse bestemmelser i dansk ret om gennemførelsen af anerkendelsesdirektivet ikke er korrekte.

³¹ Se www.ufm.dk/le.

³² SOLVIT-netværket: http://ec.europa.eu/solvit/index_da.htm

Den danske regering besvarede åbningsskrivelsen den 19. september 2018. Svaret blev koordineret mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet, Justitsministeriet og Udenrigsministeriet. Uddannelses- og Forskningsministeriet indhentede svarbidrag fra de relevante ressortministerier. Sagen blev behandlet i Juridisk Specialudvalg og i regeringens EU-udvalg.

3.3 Brexit

Styrelsen for Forskning og Uddannelse har som led i regeringens beredskab vedrørende britisk udtrædelse af EU bidraget til udarbejdelsen af overgangsregler på anerkendelsesområdet³³. Reglerne sættes i kraft, hvis Storbritannien udtræder af EU uden en aftale, og vil gælde, indtil noget andet træder i stedet. Styrelsen har informeret danske og britiske borgere og virksomheder om konsekvenser af Brexit via Uddannelses- og Forskningsministeriets og Udenrigsministeriets hjemmesider.³⁴

3.4 Transparensinitiativet

Transparensinitiativet, som indgår i det reviderede anerkendelsesdirektiv, stiller krav til medlemsstaterne om at undersøge begrundelserne for og omfanget af lovregulerede erhverv. Formålet er at sikre større gennemsigtighed og berettigelse for de regulerede erhverv i medlemsstaterne og derigennem styrke vækst og mobilitet i EU. I 2018 har Danmark indberettet til Kommissionen om tre nye lovregulerede erhverv (osteopat, kabelmontør og rørmontør) og om ændringer af reglerne for de eksisterende.

Som led i transparensinitiativet redegør medlemsstaterne for anvendelsen af proportionalitetsprincippet ved lovregulering af det enkelte erhverv. Det gør de ved hjælp af Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv, REGPROF³⁵. Oplysningerne forventes at blive offentliggjort på et senere tidspunkt.

3.5 Direktivet om proportionalitetstest

Transparensinitiativet blev i 2018 suppleret af det nye direktiv om proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv.³⁶ Direktivet har til formål at forbedre gennemsigtigheden af måden, hvorpå visse erhverv reguleres i medlemsstaterne. Det skal sikre, at nationale foranstaltninger er forholdsmæssige og ikke unødigt begrænser adgangen til erhverv eller skaber urimelige byrder på det indre marked. I forbindelse med reguleringen af erhverv vil medlemsstaterne skulle foretage en vurdering af berettigelsen af alle de nye eller ændrede regler, så deres indvirkning på interesserede parter og virksomheder kan vurderes.

Uddannelses- og Forskningsministeriet og Erhvervsministeriet planlægger i fællesskab at bidrage til, at direktivet bliver gennemført i 2020.

³³ Kapitel 8 i lov nr. 264 af 25. marts 2019 om videreførelse af visse rettigheder i forbindelse med Det Forenede Kongeriges udtræden af Den Europæiske Union uden en aftale (Brexit-loven): www.retsinformation.dk/Forms/RO710.aspx?id=208226

³⁴ Informationer om Brexit er givet på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside: www.ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/lovregulerede-erhverv/brexit og hos Udenrigsministeriet: <http://um.dk/da/Udenrigspolitik/brexit/hvad-betyder-forhandlingerne-for-din-virksomhed/>.

³⁵ REGPROF indeholder offentligt tilgængelige oplysninger om de lovregulerede erhverv, landenes støttecentre og kompetente myndigheder, statistik over migrerende arbejdskraft i lovregulerede erhverv m.v. Se <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof>

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/958 af 28. juni 2018 om en proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:32018L0958>

3.6 Informationssystemet for det Indre Marked (IMI)

Informationssystemet for det Indre Marked (IMI)³⁷ er udviklet i fællesskab af Kommissionen og de nationale myndigheder. IMI-systemet muliggør blandt andet sikker udveksling af personfølsomme oplysninger mellem myndighederne i forbindelse med behandlingen af konkrete sager om anerkendelse eller udstedelse af erhvervspas efter anerkendelsesdirektivet. Gennem IMI-systemet sendes og modtages desuden meddelelser i forbindelse med advarselssystemet (se afsnit 3.11).

Som støttecenter for anerkendelsesdirektivet besvarer Styrelsen for Forskning og Uddannelse gennem IMI-systemet forespørgsler fra andre medlemsstaters kompetente myndigheder. Det gælder også, når erhvervet ikke er lovreguleret i Danmark, f.eks. for arkitekterhvervet og for det europæiske erhvervspas for danske bjergguider.

IMI-systemets overordnede nationale koordinator i Danmark er Erhvervsstyrelsen. Styrelsen for Forskning og Uddannelse er koordinator for anerkendelsesdirektivets regelområde i IMI (såkaldt LIMIC), og styrelsen har derfor et tæt samarbejde med Erhvervsstyrelsen og alle kompetente myndigheder på dette område.

Gennem IMI-systemet screener og godkender styrelsen danske notifikationer med henblik på opdatering af direktivets bilag V og sender dem til Kommissionen og de andre medlemsstater (jf. afsnit 3.1.2.1). De danske kompetente myndigheder og Styrelsen for Forskning og Uddannelse modtager på samme vis andre medlemsstaters notifikationer, som lægges til grund for optagelse i direktivets bilag V.

3.7 Kvikskranke-samarbejdet

Ifølge servicedirektivet³⁸ er hver medlemsstat forpligtet til at drive en kvikskranke (Point of Single Contact), hvor borgere og virksomheder fra andre EU/EØS-lande kan få information om regler og vilkår for at udøve deres servicevirksomhed.³⁹

Den danske kvikskranke, Business in Denmark, drives af Erhvervsstyrelsen. Herigennem kan borgere fra andre EU/EØS-lande elektronisk sende ansøgninger om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og anmeldelser m.v. for alle lovregulerede erhverv, som er omfattet af anerkendelsesdirektivet, jf. direktivets artikel 57.⁴⁰

3.8 De kompetente myndigheders afgørelser om autorisation m.v.

Dette afsnit giver et overblik over de kompetente myndigheders behandling af ansøgninger om autorisation og lignende godkendelse. Tallene bygger på de kompetente myndigheders statistiske indberetninger til Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

Loven om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer finder aktuelt anvendelse på 130 lovregulerede erhverv samt en række medicinske specialer, og ansvaret for adgangen til at udøve erhvervene fordeler sig på 22 kompetente

³⁷ Læs mere om IMI på Kommissionens hjemmeside: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index_da.htm

³⁸ Direktiv 2006/123/EF, artikel 6.

³⁹ Alle kvikskranke: https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/services-directive/in-practice/contact_en

⁴⁰ Business in Denmark på Erhvervsstyrelsens hjemmeside indeholder oplysninger om erhvervene på engelsk: <https://danishbusinessauthority.dk/Permits-licenses-authorisations>. Oplysninger om erhvervene på dansk samt oversigter på dansk og engelsk findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside: www.ufm.dk/le.

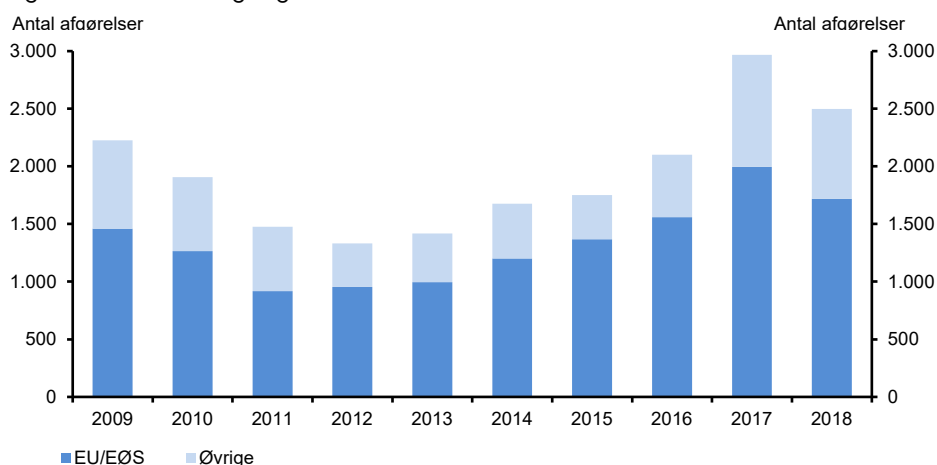
myndigheder. De seneste oplysninger om erhvervene og deres kompetente myndigheder findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside (se www.ufm.dk/le).

Myndighederne traf i alt 2.498 afgørelser i 2018. Dermed faldt antallet af afgørelser med 16 procent i forhold til 2017, men reelt var nedgangen mindre, da tallet for 2017 inkluderede en mængde gamle sager, som Styrelsen for Patientsikkerhed afsluttede efter at have ventet flere år på dokumentation fra ansøgerne.

Som det fremgår af figur 3.1 nedenfor, havde antallet af afgørelser været stigende i de fem år inden 2018, og antallet i 2018 var stadig betydelig højere end de forudgående år. Afgørelser efter EU-reglerne udgjorde 69 procent mod 67 procent året før.

Figur 3.1

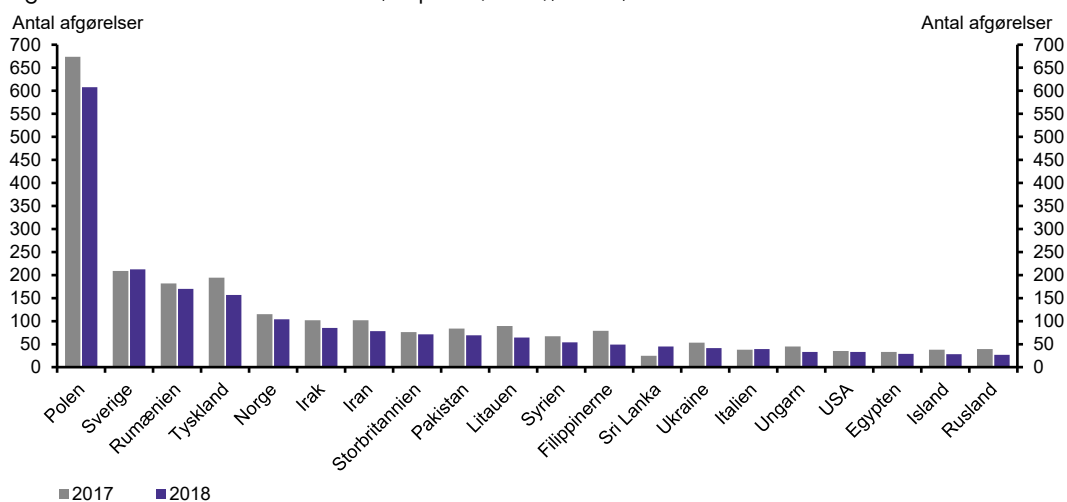
Afgørelser efter år og regelsæt, antal, 2009-2018

Uddannelser fra EU/EØS-medlemsstater lå til grund for 68 procent af afgørelserne, og uddannelser fra lande i Asien for 19 procent. Polen var med 24 procent fortsat det klart største land. 14 procent af afgørelserne vedrørte uddannelser fra nordiske lande. Figur 3.2 nedenfor viser tal for de 20 hyppigst forekommende uddannelseslande i 2018.

Figur 3.2

Afgørelser efter uddannelsesland, top 20 (2018), antal, 2017-2018

Afgørelserne i 2018 var for 68 procents vedkommende positive, dvs. tildeling af adgang til at udøve det pågældende erhverv. 19 procent var betingede godkendelser, og 13 procent var negative afgørelser, dvs. afslag.

Af i alt 1.695 positive afgørelser blev 1.547 (93 pct.) truffet efter EU-reglerne. I afgørelserne efter EU-regler ses der ligesom tidligere år en høj andel af positive afgørelser: I 2018 var 92 procent af afgørelserne efter EU-regler positive (herunder 2 procent delvis anerkendelse), 4 procent betingede, og 4 procent negative.

Blandt øvrige afgørelser, dvs. afgørelser vedrørende personer med statsborgerskab i og/eller uddannelse fra tredjelande, er positive afgørelser langt mindre almindelige: I 2017 blev der givet 15 procent positive afgørelser, mens 51 procent var betingede⁴¹, og 33 procent negative.

Langt de fleste afgørelser blev truffet af Styrelsen for Patientsikkerhed (43 pct.), Arbejdstilsynet (38 pct.) og Styrelsen for Forskning og Uddannelse (14 pct.).

Tabel 3.1 nedenfor viser, hvordan de enkelte myndigheders afgørelser fordelte sig i 2018 efter myndighed og afgørelsernes art, og ændringerne i antallet af afgørelser i forhold til 2017.

Tabel 3.1

Afgørelser efter myndighed og afgørelsens art, 2018

Myndighed	Positive*		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		Antal	Pct.
Styrelsen for Patientsikkerhed	548	51	274	25	260	24	1.082	394	59
Arbejdstilsynet	957	100	0	-	0	-	957	0	0
Styrelsen for Forskning og Uddannelse	123	35	165	47	61	17	349	-13	-35
Lægemiddelstyrelsen	6	15	32	82	1	3	39	-2	-67
Psykolognævnet	18	75	3	13	3	13	24	-10	-22
Fødevarestyrelsen	19	86	0	-	3	14	22	-22	-79
Sikkerhedsstyrelsen	11	100	0	-	0	-	11	2	6
Miljøstyrelsen	8	100	0	-	0	-	8	0	0
Søfartsstyrelsen	2	100	0	-	0	-	2	4	-
Erhvervsstyrelsen	0	-	1	100	0	-	1	37	10
Civilstyrelsen	1	100	0	-	0	-	1	482	54
Rigspolitiet	1	100	0	-	0	-	1	-3	-50
Energistyrelsen	1	100	0	-	0	-	1	1	9
Alle myndigheder	1.695	68	475	19	328	13	2.498	868	41

Anm.: I tabellen optræder kun de myndigheder, der har truffet afgørelser på området i 2018.

* Tallene for positive afgørelser inkluderer i alt 33 tildelinger af delvis adgang til erhvervsudøvelse.

⁴¹ Betingede afgørelser er ikke det samme i sager efter EU-reglerne som i øvrige sager: Efter EU-reglerne kan der kun stilles krav om at bestå en egnethedsprøve eller gennemgå en prøvetid (efter ansøgerens eget valg), eller i visse tilfælde om at dokumentere erhvervs erfaring. I øvrige sager følges danske retsregler, og her kan betingede afgørelser også indebære krav om at gennemføre supplerende uddannelse.

3.8.1 Udviklingen inden for de enkelte erhvervsområder

Antallet af afgørelser for de enkelte erhverv og deres fordeling efter afgørelsernes art fremgår af tabel 3.2 nedenfor.⁴²

Tabel 3.2

Afgørelser efter erhverv og afgørelsens art, 2018

Erhverv	Positive*		Betingede		Negative		I alt	Ændring se- neste år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		Antal	Pct.
Læge	205	47	169	39	64	15	438	-134	-23
Fører af gaffeltruck	410	100	0	0	0	0	410	-92	-18
Folkeskolelærer	76	35	119	55	21	10	216	-12	-5
Sygeplejerske	78	40	36	19	79	41	193	-95	-33
Kranfører	169	100	0	0	0	0	169	10	6
Speciallæge	157	99	0	0	2	1	159	0	0
Tandlæge	39	32	46	38	37	30	122	5	4
Lærer i de gymnasiale uddannelser	33	31	41	39	31	30	105	-47	-31
Stilladsopstiller	96	100	0	0	0	0	96	-6	-6
Fører af teleskoplæsser	92	100	0	0	0	0	92	-38	-29
Arbejde med asbest	73	100	0	0	0	0	73	-53	-42
Fører af gaffelstabler	71	100	0	0	0	0	71	71	-
Social- og sundhedsassistent	6	13	8	17	32	70	46	-23	-33
Fysioterapeut	22	58	6	16	10	26	38	-21	-36
Pædagog i folkeskolens børnehaveklasse og 1.- 3. klassetrin	14	54	5	19	7	27	26	10	63
Psykolog	18	75	3	13	3	13	24	-12	-33
Farmakonom	0	0	21	95	1	5	22	6	38
Arbejde med svejsning	22	100	0	0	0	0	22	-12	-35
Dyrlæge	19	90	0	0	2	10	21	1	5
Bioanalytiker	4	22	2	11	12	67	18	-16	-47
Arbejde med epoxy og isocyanater	17	100	0	0	0	0	17	12	240
Farmaceut	6	35	11	65	0	0	17	-3	-15
Jordemoder	7	54	0	0	6	46	13	-6	-32
Ambulancebehandler med særlig kompetence	10	91	1	9	0	0	11	7	175
Optometrist	2	20	1	10	7	70	10	5	100
Elinstallatør	9	100	0	0	0	0	9	5	125
Radiograf	4	44	2	22	3	33	9	-3	-25
Ergoterapeut	5	83	1	17	0	0	6	-7	-54
Ambulancebehandler	5	100	0	0	0	0	5	3	150

⁴² Mere detaljeret statistik for sager, der er behandlet efter anerkendelsesdirektivet, kan findes i Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof>.

Erhverv	Positive*		Betingede		Negative		I alt	Ændring se- neste år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		Antal	Pct.
Erhvervsmæssig anvendelse af godkendelsespligtige bekæmpelsesmidler (plantebeskyttelsesmidler)	5	100	0	0	0	0	5	-1	-17
Kiropraktor	2	50	1	25	1	25	4	0	0
Tandplejer	0	0	1	25	3	75	4	-1	-20
Kølemontør	3	100	0	0	0	0	3	1	50
Brøndborer	2	100	0	0	0	0	2	2	-
Klinisk diætist	0	0	0	0	2	100	2	0	0
Lærer i dansk for voksne udlændinge	0	0	0	0	2	100	2	-1	-33
Maskinmester i fiskeskibe	2	100	0	0	0	0	2	0	0
Specialtandlæge	1	50	0	0	1	50	2	1	100
Vvs-installatør	2	100	0	0	0	0	2	2	-
Advokat	1	100	0	0	0	0	1	0	0
Arbejde med asfaltmaterialer	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Bandagist	1	100	0	0	0	0	1	0	0
Ansvarlig for boreoperationer (brøndkontrolkursus) (offshore)	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Dørmand i virksomheder med alkoholbevilling	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Energikonsulent	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Kedepasser	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Klinisk tandtekniker	0	0	0	0	1	100	1	-7	-88
Rottebekæmper	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Koordinator på byggepladser	1	100	0	0	0	0	1	-3	-75
Statsautoriseret revisor	0	0	1	100	0	0	1	0	0
Veterinærsygeplejerske	0	0	0	0	1	100	1	-3	-75
Elevatormontør	0	-	0	-	0	-	0	-2	-100
Landinspektør	0	-	0	-	0	-	0	-1	-100
Styrmand i fiskeskibe	0	-	0	-	0	-	0	0	-
I alt	1.695	68	475	19	328	13	2.498	-470	-16

Anm.: I tabellen optræder kun de erhverv, for hvilke der er truffet afgørelser i 2018.

* Tallene for positive afgørelser i 2018 inkluderer 33 tildelinger af delvis adgang til erhvervsudøvelse.

Ud over de varige autorisationer, som fremgår af tabellerne, har Styrelsen for Patient-sikkerhed i 2018 godkendt ansøgninger om tidsbegrænsede autorisationer (evalueringsautorisationer, begrænsede autorisationer og prøvetidsautorisationer) til 4 fysioterapeuter, 1 jordemoder, 3 kiropraktorer, 202 læger, 1 radiograf, 2 social- og sundhedsassistenter, 16 sygeplejersker og 30 tandlæger. Det er i alt 259 eller 17 procent flere end året før.

3.8.2 Sagsbehandlingstid

De kompetente myndigheders sagsbehandlingstider blev i 2018 fortsat holdt under tre måneder i omkring 90 procent af sagerne. Andelen under tre måneder var på ca. 95 procent i EU/EØS-sager og ca. 80 procent i de øvrige sager. Tabel 3.3 nedenfor viser den omtrentlige fordeling af sagerne efter antal måneders sagsbehandlingstid.⁴³

I afgørelser efter EU's anerkendelsesdirektiv er fristen som udgangspunkt tre måneder. Der er dog mulighed for i særligt vanskelige tilfælde at forlænge fristen med en måned, med undtagelse af de erhverv, der er omfattet af anerkendelsesdirektivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af fælles minimumsuddannelseskrav (læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, dyrlæge) eller af direktivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervs erfaring (lovregulerede erhverv under Sikkerhedsstyrelsens ansvar).

Tabel 3.3

Afgørelser efter sagsbehandlingstid i måneder, pct., 2018 ⁴⁴

Sagsbehandlingstid	EU/EØS-sager	Øvrige sager	I alt
Mindre end 1 måned	83%	49%	74%
Mellem 1 og 2 mdr.	9%	21%	12%
Mellem 2 og 3 mdr.	3%	11%	5%
Mellem 3 og 4 mdr.	2%	9%	4%
Mellem 4 og 5 mdr.	1%	4%	2%
Mellem 5 og 6 mdr.	0%	2%	1%
Over 6 mdr.	1%	4%	2%
I alt	100	100	100

3.9 Pligtmæssig vurdering

De kompetente myndigheder er i en del tilfælde forpligtede til at indhente en vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, inden de træffer afgørelse om anerkendelse af en ansøgers samlede erhvervsmæssige kvalifikationer. Denne såkaldte pligtmæssige vurdering har til formål at understøtte de kompetente myndigheders sagsbehandling og sikre, at vurderingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer lever op til gældende standarder.⁴⁵

I 2018 modtog Styrelsen for Forskning og Uddannelse 71 anmodninger om pligtmæssig vurdering fra de kompetente myndigheder, 30 procent færre end året før. Alle på nær 5 anmodninger kom fra tre myndigheder: Lægemiddelstyrelsen (farmakonomer og farmaceuter), Fødevarestyrelsen (dyrlæger og veterinær-sygeplejersker) og Psykolognævnet (psykologer). Nedgangen i det samlede antal skyldes, at der kom usædvanligt mange sager fra Psykolognævnet året før.

⁴³ Tallene for sagsbehandlingstid oplyses med forbehold for forskelle i opgørelsesmetoder og manglende indberetning af sagsbehandlingstider for en mindre del af sagerne, da der for visse erhverv ikke måles sagsbehandlingstid.

⁴⁴ Tallene for sagsbehandlingstid bygger på 95 procent af afgørelserne, hovedsagelig fordi Styrelsen for Patientsikkerhed for en del af sine afgørelser ikke har opgjort sagsbehandlingstiden, herunder sager med afslag begrundet i manglende dokumentation.

⁴⁵ Den pligtmæssige vurdering følger af § 2a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer (lovbekendtgørelse nr. 579 af 1. juni 2014).

Sådan fungerer pligtmæssig vurdering

Den enkelte kompetente myndighed skal som udgangspunkt indhente en vurdering af uddannelseskvalifikationerne fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når myndigheden ikke på det foreliggende grundlag kan anerkende ansøgerens udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer fuldt ud. Det gælder dog ikke ansøgninger, der behandles efter anerkendelsesdirektivets regler om automatisk anerkendelse af kvalifikationer, og myndigheder, der har opnået fritagelse.

Styrelsen undersøger, om de udenlandske uddannelseskvalifikationer er opnået ved en uddannelsesinstitution, der er offentligt anerkendt i uddannelseslandet. Desuden indhenter styrelsen fra en relevant dansk uddannelsesinstitution en indholdsmæssig vurdering af den udenlandske uddannelse, herunder om de udenlandske kvalifikationer i det væsentligste kan sidestilles med indholdet af den tilsvarende danske uddannelse, og hvis de ikke kan, hvilken faglig supplerings der er påkrævet. Styrelsen sender derefter den kompetente myndighed sin samlede vurdering, som er bindende for myndighedens afgørelse, for så vidt angår ansøgerens uddannelseskvalifikationer.

Styrelsen for Patientsikkerhed, Sundhedsstyrelsen og Søfartsstyrelsen har en generel fritagelse for den pligtmæssige vurdering på grundlag af redegørelser for deres procedurer, kriterier og praksis i forhold til vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Der er ikke i 2018 indgivet anmodninger om nye fritagelser.

Sagsbehandlingstiden for pligtmæssige vurderinger var i 2018 på 54 kalenderdage i gennemsnit (mod 48 året før). Sagsbehandlingstiden beregnes fra den dato, hvor en sag er fuldt oplyst, og inkluderer den tid, der går med at høre en relevant uddannelsesinstitution.

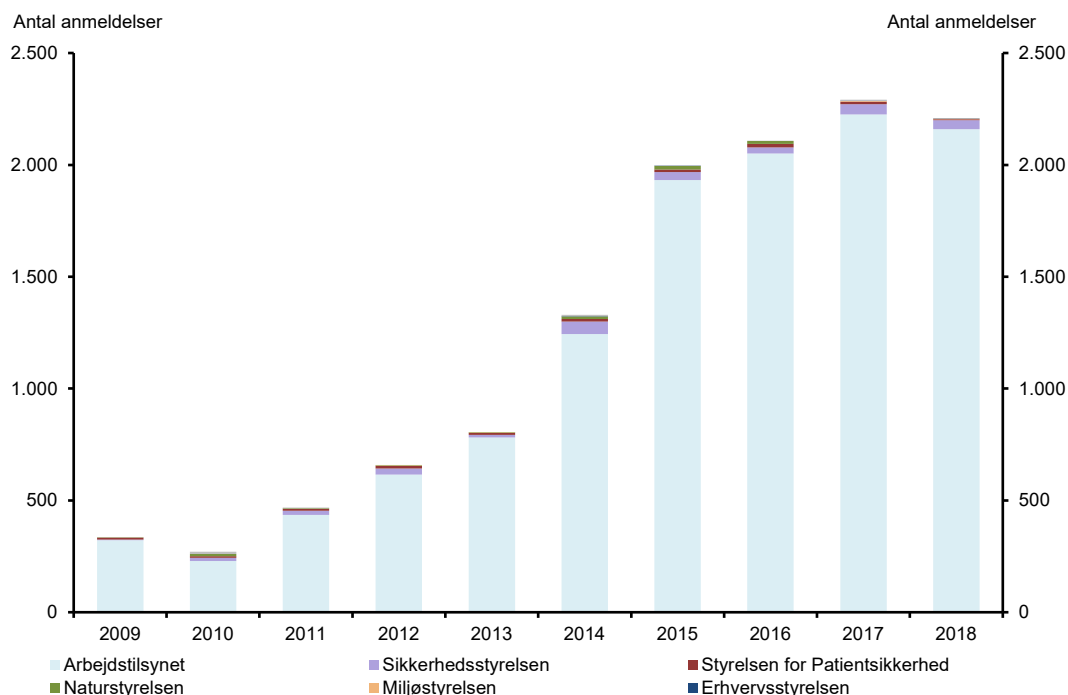
3.10 Tjenesteydere fra EU/EØS-lande

Hvis man er statsborger og etableret som erhvervsudøver i et andet EU/EØS-land, har man efter EU's anerkendelsesdirektiv ret til at udøve sit erhverv midlertidigt og lejlighedsvist i Danmark. Inden for visse erhverv er det fastsat i den sektorspecifikke lovgivning, at tjenesteyderen, før tjenesteydelsen leveres første gang, sender en skriftlig anmeldelse til den kompetente myndighed. Er der ikke et hjemlet krav til anmeldelse, kan erhvervet udøves frit og uden forudgående anmeldelse.

I 2018 blev der indgivet 2.208 anmeldelser om levering af tjenesteydelser ifølge de kompetente myndigheders årlige indberetninger. Det var 4 procent færre end i 2017. Langt de fleste anmeldelser ligger fortsat inden for Arbejdstilsynets område: 98 procent i 2018. Udviklingen de seneste ti år fremgår af figur 3.3 på næste side.

Figur 3.3

Tjenesteyderes forudgående anmeldelser efter myndighed, antal, 2009-2018

85 procent af anmeldelserne blev i 2018 behandlet med kontrol af tjenesteyderens kvalifikationer. Kun 5 anmeldelser førte til afslag på adgang til at levere tjenesteydelser.

Anmeldelserne vedrører hovedsagelig førere af gaffeltruck og gaffelstabler (32 pct.), svejsere (29 pct.), stilladsopstillere (14 pct.), førere af teleskoplæsser (10 pct.) og kranførere (9 pct.). Det er de samme erhvervsområder, hvor Arbejdstilsynet har haft flest sager om etablering. Udviklingen de seneste fem år fremgår af tabel 3.4 nedenfor.

Tabel 3.4

Tjenesteyderes anmeldelser efter myndighed og erhverv, 2014-2018

Myndighed	Erhverv	2014	2015	2016	2017	2018	Ændring seneste år	
		Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Arbejdstilsynet	Fører af gaffeltruck/gaffelstabler	427	603	625	704	779	75	11%
Arbejdstilsynet	Fører af gaffeltruck og gaffelstabler *)	603	625	704	779	708	-71	-9%
Arbejdstilsynet	Arbejde med svejsning *)	107	479	379	450	632	182	40%
Arbejdstilsynet	Stilladsopstillere	131	148	299	280	302	22	8%
Arbejdstilsynet	Fører af teleskoplæsser	102	204	227	353	211	-142	-40%
Arbejdstilsynet	Kranfører	244	268	254	282	201	-81	-29%
Arbejdstilsynet	Arbejde med asbest	50	153	151	54	52	-2	-4%
Arbejdstilsynet	Arbejde med epoxy og isocyanater	2	18	5	8	36	28	350%
Sikkerhedsstyrelsen	Elinstallatør	38	24	13	32	32	0	0%
Arbejdstilsynet	Koordinator på byggepladser	0	20	24	3	13	10	333%
Sikkerhedsstyrelsen	VVS-installatør	10	7	5	6	7	1	17%
Styrelsen for Patientsikkerhed	Læge	11	11	16	12	4	-8	-67%
Arbejdstilsynet	Kølemontør	4	15	1	10	3	-7	-70%

Myndighed	Erhverv	2014	2015	2016	2017	2018	Ændring seneste år	
		Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Miljøstyrelsen	Brøndborer **)	12	16	11	3	2	-1	-33%
Sikkerhedsstyrelsen	Kloakinstallatør	3	3	2	3	2	-1	-33%
Arbejdstilsynet	Kedelpasser	0	0	1	1	1	0	0%
Erhvervsstyrelsen	Statsautoriseret revisor	1	1	0	1	1	0	0%
Naturstyrelsen	Rottebekæmper	0	0	1	0	1	1	–
Arbejdstilsynet	Elevatormontør	0	0	6	7	0	-7	-100%
Arbejdstilsynet	Arbejde med styren	0	2	0	1	0	-1	-100%
DELTA	Audiometri og høreapparattilpasning	4	0	0	0	0	0	–
Fødevarestyrelsen	Dyrlæge	0	0	1	0	0	0	–
Miljøstyrelsen	Sprøjtefører	0	0	0	0	0	0	–
Psykolognævnet	Psykolog	0	0	1	0	0	0	–
Rigspolitiet	Vagtvirksomhed	2	2	0	1	0	-1	-100%
Sikkerhedsstyrelsen	Festfyrværker	6	2	7	5	0	-5	-100%
I alt		1.330	1.998	2.108	2.291	2.208	-83	-4%

Anm.: *) 2018-tal er inklusive offshore, i alt 13 anmeldelser.

**) Erhvervet brøndborer hørte tidligere under Naturstyrelsen.

Ser man på, hvor tjenesteyderne er etablerede, udgør Polen den største gruppe, med 40 procent i 2018, efterfulgt af Tjekkiet (10 pct.), Tyskland (9 pct.) og Slovakiet (8 pct.). Antallet fra Polen og Slovakiet steg, mens antallet fra Tyskland og Tjekkiet faldt.

3.11 Det europæiske erhvervspas

Det europæiske erhvervspas (European Professional Card, EPC) er en elektronisk procedure til at få sine erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendt i andre EU-lande.⁴⁶ EPC indføres på udvalgte erhvervsområder og gælder indtil videre erhvervene sygeplejerske, fysioterapeut, farmaceut, ejendomsmægler og bjergfører.

Erhvervspasset er lettere og hurtigere at benytte end traditionel anerkendelse af kvalifikationer, og man kan følge sin ansøgning online og genbruge dokumenter, der allerede er uploadet, ved nye ansøgninger i alle EU-lande. Erhvervspasset fremmer også informationsudvekslingen mellem erhvervsudøverens værtsmedlemsstat og hjemlandet, hvad enten erhvervsudøveren ønsker at etablere sig eller at levere tjenesteydelser midlertidigt og lejlighedsvist. Den kompetente myndighed i hjemlandet kontrollerer gyldigheden og ægtheden af de dokumenter, som ansøgeren har indsendt via Informationssystemet for det Indre Marked (IMI). Derefter opretter myndigheden et erhvervspas, som den via IMI sender til værtsmedlemsstaten som en ansøgning om anerkendelse. Myndighederne i værtsmedlemsstaten modtager en fuldt oplyst sag fra hjemlandet og skal derfor ikke bruge administrative ressourcer på at verificere alle de oplysninger, som allerede er blevet undersøgt af hjemlandet.

⁴⁶ Ansøgerne finder EPC under "Dit Europa" på Europa-Kommissionens hjemmeside: http://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/european-professional-card/index_da.htm.

Fristerne for udstedelse af EPC i værtslandet er derfor også kortere end efter den sædvanlige procedure. Hvis fristerne for anmodning om anerkendelse ikke overholdes, indtræder stiltiende accept, og EPC udstedes automatisk. Personer, der ønsker at levere tjenesteydelser midlertidigt og lejlighedsvist, har desuden mulighed for at bruge et EPC til at arbejde i flere EU-lande i 18 måneder. Denne periode er efter den almindelige procedure begrænset til 12 måneder.

Her i landet administreres EPC af de kompetente myndigheder for de berørte lovregulerede erhverv. Styrelsen for Forskning og Uddannelse fungerer som kompetent myndighed for erhverv, der ikke er lovregulerede her i landet, (p.t. bjergfører) og som dansk EPC-kordinator.

Der blev i 2018 udstedt 11 EPC vedrørende erhvervsudøvelse i Danmark. I forhold til året før var det samlede antal uændret, men med flere fysioterapeuter. Tabel 3.5 nedenfor giver et overblik over EPC-sager med Danmark som værtsland.

Tabel 3.5

EPC-sager med Danmark som værtsland, antal, 2018

Erhverv	Ansøgninger	Udstedte EPC	Afslag
Fysioterapeut	12	8 (6)	0 (2)
Farmaceut	2	1	0
Sygeplejerske	7	2	2
Ejendomsmægler	1	0	0
I alt	22	11 (9)	2 (4)

Anm.: Forskellen mellem antal ansøgninger og antal afgørelser skyldes hovedsagelig, at ansøgere i en del tilfælde starter processen, men ikke uploader de nødvendige dokumenter. For fysioterapeuter blev 1 udstedt EPC efterfølgende trukket tilbage, og 1 blev midlertidigt trukket tilbage (suspenderet efter udstedelsen).

Kilde: Europa-Kommissionen

6 erhvervsudøvere fra Danmark fik udstedt EPC i årets løb. Tabel 3.6 nedenfor viser tallene for EPC-sager med Danmark som hjemland.

Tabel 3.6

EPC-sager med Danmark som hjemland, antal, 2018

Erhverv	Ansøgninger	Udstedte EPC	Afslag
Fysioterapeut	5	2 (1)	2 (3)
Farmaceut	2	1	0
Sygeplejerske	2	1	0
Ejendomsmægler	10	2	2
I alt	19	6 (5)	4 (5)

Anm.: Forskellen mellem antal ansøgninger og antal afgørelser skyldes hovedsagelig, at ansøgere i en del tilfælde starter processen, men ikke uploader de nødvendige dokumenter.

For fysioterapeuter blev 1 udstedt EPC efterfølgende trukket tilbage af værtslandet.

Kilde: Europa-Kommissionen

3.12 Advarselssystemet

EU's advarselssystem skal på bestemte erhvervsområder forebygge, at personer, der er frakendt retten til at udøve erhvervet i én medlemsstat, fortsætter med at udøve det i andre medlemsstater.

Hvis en person, som er beskæftiget inden for sundhedsområdet, dyrlægeerhvervet eller området for uddannelse eller pasning af mindreårige, har fået begrænset retten til at udøve sit erhverv af en offentlig myndighed eller en domstol, underretter den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat via Informationssystemet for det Indre Marked (IMI) de øvrige medlemsstater om identiteten af den pågældende erhvervsudøver.

Hvis en person er dømt for at have anvendt forfalsket dokumentation ved ansøgning om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, uanset hvilket lovreguleret erhverv der er tale om, skal den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat tilsvarende underrette de øvrige medlemsstater om identiteten af den dømte.

Advarslerne behandles i overensstemmelse med Europa-Kommissionens gennemførelsesforordning om emnet. Direktivbestemmelserne om advarselssystemet er gennemført i anerkendelsesloven, og Styrelsen for Forskning og Uddannelse fungerer som advarselsskordinator i IMI-systemet.

Omfanget af advarsler sendt fra og modtaget af Danmark i 2018 fremgår af tabel 3.7 nedenfor. Danmark afsendte i alt 228 advarsler. Antallet var 16 procent større end året før som følge af et øget antal advarsler vedrørende sygeplejersker. Danmark modtog 10.727 advarsler fra andre EU-lande, hvilket var 4 procent færre end året før.

Tabel 3.7

Ud- og indgående advarsler i EU's advarselssystem efter erhvervsområde m.v., antal, 2018

Erhverv	Sendt fra Danmark	Modtaget fra andre EU-lande
Læge	75	1.916
Sygeplejerske	81	4.501
Andre sundhedsfaglige erhverv	71	3.964
Dyrlæge	0	90
Arbejde med mindreårige	1	253
Dokumentfalsk	0	3
I alt	228	10.727

Kilde: Europa-Kommissionen